

Foaiia românească

Vineri
24 aprilie
1998

Anul I
Nr. 17

(Serie nouă)

Săptăminal al românilor din Ungaria ❖ Fondat în 1951 ❖ 8 pagini ❖ 20 forinți

INSTANTANEE DIN MICHERECHI

De multe ori când mă duc acasă la Micherechi, mă gândesc: oare prin ce se deosebește această comună de cele mai multe alte localități... Și nu pot găsi alt răspuns decât posibilitatea valorificată chibzuit, atitudinea pozitivă a comunei, mai exact: a locuitorilor și a Primăriei – care apare peste tot în presă – și, firește, realitatea că Micherechiul a fost și este cea mai compactă localitate cu populație de români. Eu aș mai adăuga și faptul că micherechenii au fost considerați decenii la rând ca cei mai săraci oameni din aceste ținuturi. Însă pe la sfârșitul anilor '60 dezvoltarea comunei a luat o cotitură pozitivă, iar de atunci micherechenii au început să devină cunoscuți pentru bunăstarea lor. Datorită acestui progres, mulți îi invidiază... Dacă ar ști câtă trudă pretinde această bunăstare!... Un fapt e sigur: se pot susține multe lucruri despre micherecheni, numai asta nu, că nu sînt buni gospodari! Dacă-i vorba de muncă, fie ea cât de grea, micherechenii sînt în primele rînduri...

TRECÎND PESTE CONSTATĂRILE SUBIECTIVE

Nivelul de dezvoltare a unei localități este determinat de ponderea economică, de producția și veniturile pe cap de locuitor și nu în ultimul rînd de starea infrastructurală. În ultimii ani, acești parametri se extind tot mai mult, incluzînd ca factor și starea șomajului. Asigurarea sau făurirea locurilor de muncă și, ca atare, tratarea șomajului constituie o problemă-cheie pentru orice Primărie, pentru fiecare conducere a localității respective. Cu această problemă, se confruntă și Primăria de la Micherechi.

Autogovernarea din Micherechi (singura pe linia românească care s-a declarat la constituire drept autogovernare minoritară locală) în anul trecut – după cum am aflat la primărie – a luptat împotriva șomajului prin începerea unor investiții comunale, înainte de toate infrastructurale; a căror realizare este asigurată din fonduri centrale, cîștigate prin diferite concursuri.

(Continuare în pag. a 3-a)

GUVERNUL ROMÂNIEI

Departamentul Informațiilor Publice

Cabinetul Subsecretarului de Stat pentru Românii de Pretutindeni

MUGUR VASILIU

CĂTRE TOȚI ROMÂNII

11. Și Maria stătea afară la gura mormântului, și plîngea. Și pe când plîngea, s-a plecat să se uite în mormânt. 12. Și a văzut doi îngeri în veșminte albe, șezând unul de către cap și altul de către picioare, unde zăcuse trupul lui Iisus. 13. Femeie, o întrebă răă accia, de ce plîngi? Ea le spuse: Căci au luat pe Domnul meu și nu știu unde l-au pus. 14. Zicînd aceasta, ea se întoarse înapoi și văzu pe Iisus stînd în picioare, dar nu l-a cunoscut că este Iisus. 15. Iisus îi vorbesc: Femeie de ce plîngi? De cine cauți? Ea gîndind că e grădinarul, îi răspunse: Doamne, dacă tu l-ai dus aiurea, spune-mi mie unde l-ai pus și eu îl voi ridica. 16. Mariai zise Iisus. Întorcîndu-se cu toată fața, ea rostesc: Rabunil (adică pe evreiesc, învătătorule). 17. Dar Iisus o oprește. Nu te atinge de mine, căci încă nu m-am suit la Tatăl meu. Du-te la frații mei și le spune: Mă sui la Tatăl meu și la Tatăl vostru și la Dumnezeu meu și la Dumnezeu vostru. 18. Și a venit Maria Magdalena și a vestit ucenicilor: Am văzut pe Domnul și acestea căte l-le-a spus. - Ioan XX 11-18.

Hristos a înviat!

Hristos a înviat!

Hristos a înviat!

Pămînturi însetate

Hotarul se întinde în infinit, ca o pînză pictată în culori variate de la gri-cenușiu, pînă la brun-auriu și negru, în sute de nuanțe, în care se împletește verdele crud, care vibrează sub aripile vîntului de primăvară și sub razele blînde ale soarelui binefăcător.

Cele mai multe semințe sînt în pămînt și visînd, așteaptă să se trezească la viață nouă. Oamenii se dezmoțesc, la fel, și încep munca pe ogoare, cu mașini – și cai-putere. Iar culturile ar trebui de pe acum să crească, să tot crească, să se dezvolte și să se pregătească de recolta viitoare.

Dar lipsește umiditatea. Lipsește apa: pămîntul și semințele sînt însetate, suferă de uscăciune. Iarna a fost lipsită de plapuma albă, iar nici primele săptămîni de primăvară nu au adus umiditatea sub forma unor ploii îmbelșugate... Iar gerurile au însemnat o pacoste și mai mare, căci au degerat muguri și flori, făcînd prăpăd prin livezi și grădini... Mai ales caise nu vom avea de cules în anul acesta...

În aceste zile sînt încă în floare ceilalți pomi și – să fie într-un ceas bun! – se pare că nu vor mai degera frunzele plîpînde, florile gingașe. Poate că atunci, totuși vom mai avea ce culege...

Iar urmărind prognozele, capriciosul april ne mai rezervă surprize... Sperăm însă că nu va mai ninge, nu va mai fi ger... Numai de-ar veni ploaia, ploaia mănoasă, călduță și îndelungată...

Căci gospodarul harnic a făcut tot ce trebuia, la timpul potrivit, așa, cum se cuvine. Acum s-ar cuveni doar, ca și natura să facă ce ar trebui: să ne dea ploaia, prin care hotarul să înverzească și plantele să crească, împreună cu speranțele agriculturii...

P.S. Iar după ce am scris aceste rînduri, am așteptat ca și cerul să-și facă datoria. Și, a început – mulțam, Doamne – să plouă. Și a plouat și în Duminica Paștilor, și în a doua zi de Paști, și a plouat, a plouat. -ni-

Din cuprins:

● **PAGINI CULTURALE** – suplimentul în patru pagini oferă recenzii, interviuri și evocări cu caracter cultural artistic, prin prisma actualității și în perspectiva posibilităților asigurate azi prin tehnica asigurată de informatică și internet. (Pagini realizate de Eva Iova)

● **Întîlnire culturală românească** sub semnul folclorului și al literaturii clasice; discuție deschisă privitoare la chestiuni de actualitate din viața politică a minorităților naționale; un „joc” ca altădată. (Pag. a 5-a)

● **ISUS SALVATORUL** – este suplimentul baptist din acest număr, care aduce actualitatea vieții religioase baptiste, axate mai ales pe sărbătoarea Învierii (Pagini realizate de Nicoleta Burtic)

Să se aplice, în fine, o măsură egală în cântărire!

Acesta este titlul articolului publicat de ziaristul **István Tanács**, apărut în numărul din 24 februarie a.c. al cotidianului NÉPSZABADSÁG (pag. 9). Iar în subtitlu se poate citi cererea lui **Antal Muity**: *Pentru minoritățile din țară să se asigure atâtea drepturi, câte se pretind pentru ungurii de peste hotare.*

Antal Muity este membrul comitetului central al Uniunii Mondiale a Croaților și trăiește în comuna Bácsbodok din județul Bács-Kiskun. Părerile și răspunsurile lui Muity, date la întrebările jurnalistului, sînt interesante și concludente, cel puțin pentru naționalitățile Ungariei de azi.

Cu privire la Legea pentru drepturile minorităților naționale și etnice din Ungaria, despre care s-ar crede că ea corespunde întru totul normelor europene, croatul Muity afirmă următoarele: la ședința de constituire a Parlamentului ales în mod liber în anul 1990, reprezentanții minorităților maghiare de peste hotare au fost invitați, dar reprezentanții minorităților conlocuitoare din Ungaria nu. Cu toate că acel Parlament, atunci, și-a cîștigat legitimitatea și prin voturile acestor cetățeni maghiari, din rîndul minorităților nemaghiare din Ungaria. Acest gest de început dovedește fătarnicia politicii minoritare maghiare. Aceeași situație se dovedește și prin legea 77 din anul 1993 cu privire la minoritățile naționale și etnice. Un an întreg s-a tratat, s-a discutat despre acest proiect de lege cu reprezentanții minorităților, pentru ca apoi toate rezultatele dezbaterilor să fie puse la o parte, date uitării, textul legii fiind formulat în exclusivitate prin coordonarea opiniilor celor șase partide. În Legea pentru drepturile minorităților se găsește un pasaj, conform, căruia *minoritățile au dreptul la reprezentanță parlamentară*. Însă se spune că modul alegerii acestei reprezentanțe va fi clarificat de o altă lege ulterioară, care încă nu a fost nici formulată, nici decretată pînă în ziua de azi.

Acum, după ultima ședință de lucru a prezentului Parlament (din 16 martie), știm bine că totul s-a amînat pe anul 2002.

La întrebarea ce crede, pentru ce nu s-a rezolvat această problemă, Muity s-a exprimat astfel: Legea pentru drepturile minorităților a fost constituită în acel spirit, în care politica maghiară ar vrea să influențeze guvernele țărilor învecinate. Dar nu s-a cugetat nici o clipă în mod serios să se asigure aceleași drepturi minorităților din țară, pe care le pretind ungurilor de peste hotare.

La întrebarea, de ce crede aceasta, Muity declară că în Ungaria și după Trianon a fost aplicată și pe mai departe politica Ungariei istorice de maghiarizare a minorităților. Aici nu e vorba doar de regimul horthyst, ci și de politica de expulzare și de asimilare forțată a lui Rákosi.

La cele spuse de Muity, pot să adaug și eu că în plus între cele două războaie mondiale la Chitighaz, cu o populație românească de 70-80 la sută, nu a existat școală românească. În acest fel și eu am fost nevoit să urmez școala maghiară. Tatăl meu a avut mai mult noroc, fiindcă înainte de primul război, deci în timpul dualismului austro-ungar, el s-a bucurat de școală românească confesională în sat (care însă a fost sistată mai tîrziu, după acel război).

La fel pot să-i dau dreptate lui Muity și referitor la declarația că în prezent nu există nici o concepție sănătoasă și acceptabilă cu privire la reprezentanța minorităților în Parlament. Chiar și din acest motiv se amîna totul pe anul 2002.

Conform Legii pentru drepturile minorităților – afirmă Muity – nici vorbă că prezidiile autoguvernărilor minoritare și nici președinții acestora ar putea decide despre reprezentanța parlamentară minoritară. În probleme de acest fel numai adunarea generală poate să dea președintelui împuternicire despre felul poziției pe care trebuie să reprezinte în probleme esențiale, majore.

La obiecția, conform căreia partidele se tem că deputații minoritari ar putea să joace rolul acului de balanță în Parlamentul Ungariei, Muity întreabă oare de ce ar însemna aceasta o problemă? Dacă UDMR poate să fie

partener de coaliție în guvernul României, dacă vicepreședintele parlamentar din Iugoslavia, este propus și chiar „dat” de Uniunea Maghiarilor din Voivodina, atunci naționalitățile din Ungaria de ce nu ar putea constitui acul balanței în Parlamentul maghiar?... De altfel, minoritățile din Ungaria nu sînt omogene, prin urmare nu e cazul ca cineva să aibe temeri că tocmai minoritățile naționale și etnice ar putea deveni acul al balanței. Cel ce se teme de așa ceva, nu cunoaște realitatea, ci demonstrează că nu vrea ca și minoritățile să intre în Parlament.

Ne-am bucura – continuă Muity – dacă măcar ni s-ar cere părerea cu privire la politica minoritară, înainte de a presupune orice despre noi. ... Ar fi cazul ca cântărirea să se facă de pe scară de egalitate. Nu pretindem mai mult pentru noi, decît ceea ce forțele politice maghiare pretind pentru ungurii de peste hotare.

Croatul Muity mai reproșează politicii că în Ungaria nu există lege cu privire la folosirea limbii de naționalitate. Are dreptate. S-ar putea spune că și în această problemă se poate constata un fel de violare a Constituției prin neglijență (mulasztásos alkotmányserítés). Deși încă în secolul trecut un deputat maghiar, considerat mare luptător pentru drepturile naționalităților de atunci, cu numele de Lajos Mocsáry, în lucrarea sa „Program în tema naționalităților” și-a publicat principiul în această privință, în felul următor:

– În Adunarea de Stat limba de consfătuire este: limba maghiară.

– La adunările de comitat se poate folosi oricare limbă cunoscută și folosită în comitat.

– Limbile de guvernare și de administrație pot să fie toate limbile vorbite în patrie.

– Școli separate pentru toate naționalitățile.

Dacă aceste principii nu s-au putut realiza atunci, în timpul vieții lui Mocsáry, poate acum am putea nădăjdui ceva?!...

Gh. Santău

Vizită de studii la Giula

La sfîrșitul săptămînii trecute, o delegație studentescă, un grup de reprezentanți ai Colegiului pentru democrație „Pro Liga” din Tîrgu Mureș s-a întretinut într-o vizită de studii la Giula.

Cu ocazia șederii în orașul balnear din Cîmpia Ungară, oaspeții au avut întrevederi cu reprezentanții Primăriei din orașul Giula și cu cîțiva membri ai Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria.

La întîlnirea de la Primărie au fost trecute în revistă mai cu seamă chestiuni legate de funcționarea și finansarea autoguvernărilor și instituțiilor susținute de oraș.

La întrevederea care a avut loc la Căminul românesc din oraș (în imagine), **Ion Budai**, președintele A.Ț.R.U. a vorbit despre istoricul românilor din Ungaria, despre sistemul școlar precum și despre autoguvernările minoritare. În timpul dialogului studenții au dovedit un viu interes față de posibilitățile asigurate de Legea pentru drepturile minorităților naționale și etnice, precum și față de eficiența traducerii în practică, în viața zilnică, a drepturilor și posibilităților asigurate prin această lege.

– tj –

Știri

Buletin informativ

În broșura *Buletin informativ* nr. 4. (71), din aprilie, 1998, am găsit și două știri referitoare la românii din Ungaria. Din prima aflăm că Centrul județean al creației populare Arad editează volumul II al lucrării „Folclor coregrafic al românilor din Ungaria”. În capitolul rezervat recenziilor se poate citi despre Revista de Etnografie și Folclor.

Ioana-Ruxandra Frunteală scrie despre acel premiu acordat lui **Béla Marksteiner** la Festivalul internațional al cîntecului popular românesc de la Drobeta Turnu-Severin și despre teza de doctorat al lect. univ. **Ana Hoczopán** din Seghedin, cu titlul „Obiceiuri de naștere la românii din Cenadul Unguresc”, susținută încă în anul 1997.

Întîlnirea creatorilor de naționalitate

În zilele de 24-25 aprilie se va desfășura cea de-a doua întîlnire a Creatorilor de naționalitate din Ungaria, organizată și de astă dată la Centrul cultural bulgar din Capitală (Budapest IX. str. Vágóhíd u. 62). Concomitent va avea loc și cinaclul autorilor colaboratori ai revistei POLISZ. Printre aceștia vor participa și vor prezenta lucrări personalități de naționalitate română ale domeniului: destăinuirii literare va face poeta **Maria Berényi**, iar lingvistă **Ana Borbély** va vorbi despre bilingvismul românilor din Ungaria.

Negustori la Căminul cultural

LA BĂTANIA, în zilele de piață (deci miercuri și sîmbătă) holul Căminului cultural asigură spațiu comercial unor mici negustori și comercianți cu amănuntul din județul Bichiș și Csongrád, care aici își pot etala (și pe timp nefavorabil) mărfurile lor la preț redus. În aceste zile de piață, în holul căminului este un dute-vino permanent. Iar în acest fel se mărește posibilitatea comercială și Căminul cultural își poate îmbunătăți puțin bugetul (prin închirierea spațiului comercial).

Comunitatea Cercetătorilor și Creatorilor
Români din Ungaria publică un

CONCURS

pentru tineri români din Ungaria.
Limita de vîrstă a participanților: 25 de ani.
Concursul are trei categorii:

1. Literatură: proză, poezie, traduceri, scenariu
2. Arte plastice: pictură, sculptură, ceramică, artă textilă
3. Film documentar, artă fotografică.

La fiecare categorie se vor premia cele mai bune lucrări, astfel:

Premiul I – 40 000 ft

Premiul II – 30 000 ft

Premiul III – 20 000 ft

Lucrările trimise vor fi însoțite de un plic închis cu numele și adresa concurentului.

Termenul de înaintare a lucrărilor:

30 aprilie 1998, pe adresa: Comunitatea Cercetătorilor și Creatorilor Români din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa nr. 8.

Giula, 10 martie 1997.

Elena Csobai, președinte

(Urmare din pag. întâi)

Astfel a început un program de canalizare de doi ani, investiție totală de 24 de milioane de forinți, s-au executat lucrările de extindere cu încă patru încăperi ale Primăriei; s-au executat lucrările de lărgire a drumului din beton din strada Damjanich; s-a introdus gazul la viitorul Cămin al bătrânilor. Același mod de gândire, această responsabilitate este dovedită și în acest an, când Autogovernarea dorește să realizeze alte câteva obiecte pentru prosperarea comunei. Astfel fosta clădire a cooperativei specializate – deja ca proprietatea autogovernării – urmează să fie renovată și transformată într-un Cămin al comunităților. Apoi, e planificată lărgirea și asfaltarea străzii Kölcsey și suprimarea pericolului din curba șoselei din colțul bisericii. Odată cu aceste preocupări se lucrează și la finalizarea unică de acest fel în viața minorității românești din Ungaria.

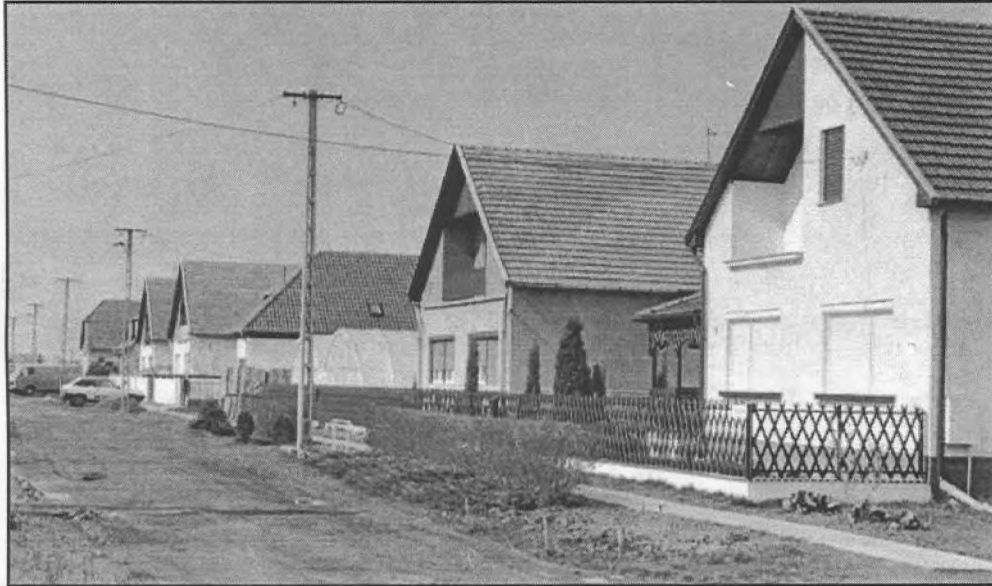
Deci, Autogovernarea din Micherechi a concentrat resursele și le concentrează și pe mai departe în direcția începerii unor noi investiții. Iar prin acestea se asigură și crearea de tot mai multe locuri de muncă în loc, prin care se poate frâna migrarea locuitorilor spre oraș.

TINERII SIMT COMUNA TOT MAI MULT DREPT A LOR

Îmbucurător că datorită mai multor factori, în primul rând condițiilor de trai, tot mai mulți tineri se stabilesc în sat, și-și construiesc aici case. Cea mai evidentă dovadă: strada „Nápfény”, o uliță nouă care s-a format în urma împărțirii loturilor care au fost cumpărate îndeosebi de tineri căsătoriți.

În altă ordine de idei: pentru înfrumusețarea comunei atât tinerii, care simt comuna tot mai mult drept „a lor”, cât și conducerea locală face multe: asigură sprijin material, acordă îlesniri, dă sugestii, urgencează construcția rețelelor comunale... Trecând prin aceste străzi noi ale satului am adresat mai multora întrebarea: dacă în zilele noastre merită să-ți construiești

Instantanee din Micherechi

casă „la țară”. Dintre răspunsuri doar unul, a unui fost coleg de școală generală:

– M-am născut la sat, aici mi-am petrecut copilăria, deci foarte multe lucruri mă

leagă de comună. La sat traiul e mai ieftin, dar și să construiești casă e mai ușor, căci foarte multe lucruri sînt „date”. De exemplu, pentru cei mai mulți „telecul” – deci

lotul casei e aproape gratuit, ceea ce la oraș costă o avere...

– Iar în satul nostru merită să construiești, fiindcă, după cum vezi, comuna noastră e într-o dezvoltare permanentă... datorită în mare măsură cultivării legumelor în sere...

SPORTUL CARE ANTRENEAZĂ SUTE DE OAMENI

Sînt convins că această prezentare a comunei nu ar fi integrală dacă nu s-ar scrie și despre fotbal, care în comunele noastre este cel mai popular sport. Micherechenilor se poate acorda cu suflet împăcat titlul de „suporter emerit” ai fotbalului.

Din săptămînă în săptămînă, sute de locuitori, iubitori ai fotbalului, sînt părtași activi (și în deplasare) ai acestor competiții. Se pare că Micherechiul, în fine, și-a realizat echipa mult dorită, fapt reflectat și prin rezultatele obținute în actualul campionat.

Aceste rezultate pot fi mulțumite în primul rînd, sprijinului financiar și moral acordat de conducerea locală și în special de primarul dr. Gheorghe Ruja, care nu lipsește de la nici un meci, considerînd fotbalul drept o cauză de suflet.

Dacă și pe mai departe se va asigura acest sprijin din partea Autogovernării, a sponsorilor și a suporterilor – care cu mașinile personale se deplasează la fiecare întîlnire de fotbal din provincie, și deseori suporterii micherecheni sînt mai mulți la număr decît gazdele – atunci micherechenii se vor putea mîndri mult timp cu această echipă și cu rezultatele ei.

ÎNCHEIERE

Dacă și în viitor micherechenii vor activa cu același elan pentru prosperarea comunei lor, atunci se vor simți bine și vor trăi bine aici micherechenii de azi, dar și cei ai Micherechiului de mîine.

– T. Juhász –

Cu cîteva săptămîni în urmă am pregătit un reportaj despre comuna Chitighaz. Din păcate, din cauza spațiului limitat, a rămas pe dinafară un interviu făcut cu soții Sîrbuț despre creșterea animalelor.

Precum Micherechiul e vestit pentru cultivarea castraveților și ardeilor, sau Otlaca-Pustă pentru preocuparea cu lubeșițe, așa, în cazul Chitighazului, se amintește creșterea animalelor.

Gheorghe Sîrbuț cu soția Sofia Sîrbuț locuiesc într-o casă frumoasă în centrul comunei Chitighaz. Cînd am sunat, aproape imediat mi s-a deschis porțița, fiindcă Gheorghe Sîrbuț lucrea tocmai în curte.

– Termin numaidecît, vă rog să vă așezați înăuntru, cu soția mea, m-a rugat bace Gheorghe, vin îndată.

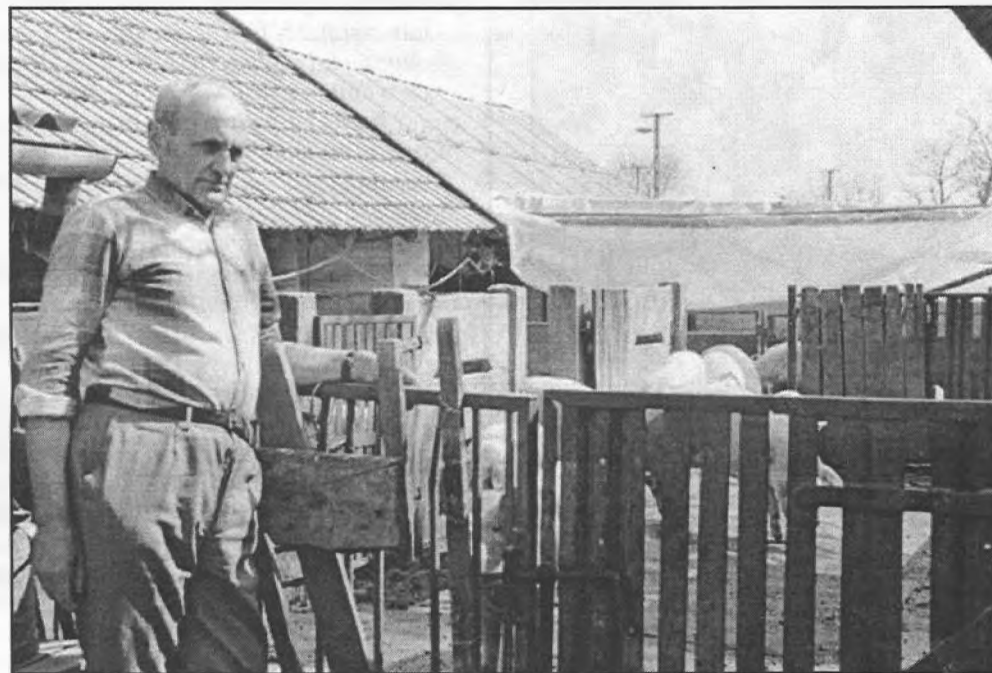
La început am discutat despre familia Sîrbuț. Am aflat amănunte despre cele două fete ale soților: despre Sofia, care a terminat facultatea de litere la București, iar acum trăiește la Budapesta, despre Valeria, care trăiește la Chitighaz și lucrează la calea ferată. Apoi am aflat, cu vorbele pline de dragoste ale bunicilor, despre nepoata de 18 ani. Dar am fost întrebată și eu: de unde mă trag, cum am ajuns la săptămînalul românesc, ce-mi face familia...

Viața, care se scurge și se deslușește prin amintirile și povestirea soților, e asemănătoare cu viața multor oameni de la sate. Chiar îmi revin în minte cîteva clipe de amintire legate de satul meu natal de odinioară, de preocupările de toate zilele ale oamenilor de atunci...

Gheorghe Sîrbuț începe povestirea, reîntorcîndu-se în timp cu cîteva decenii în urmă.

„Am muncit 25 de ani la cooperativa agri-

Cînd bătrînețea își are rostul

colă locală. Aproape satul întreg lucra acolo... Am lucrat ca șofer. Iar pe lîngă colectivă, unii mai creșteam și animale. Noi locuim la sălaș și aveam în grajduri mai ales vaci. Cînd am devenit pensionar și ne-am mutat în sat, am început să cresc porci. Azi îngărăș anual cam 130-140 de porci.

La început îngărășam porci prin muncă în parte. Pe atunci mi-am dat seama – după ce am făcut calculări și socoteli – că s-ar merita să încercăm să ne ocupăm cu creșterea animalelor mai serios și mai cu seamă, independent. Deși, în curînd împlinesc 66

de ani, cînd legea ne-a permis, mi-am făcut și eu legitimația de producător.

La prima înșirare v-aș putea aminti încă vreo zece consăteni care, la fel ca mine, au contract cu Combinatul de prelucrare a cărnii din Giula. Cu cîteva ani în urmă, din împuțernicirea conducerii combinatului ne-a căutat un achizitor care ne-a vorbit despre posibilitățile și ne-a convins de avantajele acestei cooperări. Pe baza contractului, noi ne asumăm sarcina de a stabili rasa porcilor și de a alege furajele și nutrețul cel mai avantajos, iar întreprinderea giulană

se angajează la verificarea calității cărnii. Prețul se variază în proporția concentrației de carne slabă. Deci, vă puteți da seama, cît de importantă e experiența și priceperea din domeniul acestei ramuri agricole.

Noi cultivăm cerealele, furajele pe 15 hectare, dar mai folosim și alte preparate și semipreparate necesare la amestecul furajelor pentru îngărășarea porcilor „de carne”. Eu am ales produsele PURINA.

Pe vremuri, combinatul giulan a achiziționat dintr-o singură dată cel mult douăzeci de porci. Din anul acesta însă pot fi vîndute și livrate deodată și patruzeci de porci. În curte avem grajduri, unde creștem într-un rînd 70-80 de porci. Asta înseamnă că de două ori pe an livrăm porci îngărășiți. Și cumpărăm cam tot atîția porci, la tîrgurile de animale din Giula și Orosháza.”

– Bace Gheorghe, cît timp petreceți prin curte, pe la grajduri?

– Întreaga tehnologie e mecanizată: după măcinarea cerealelor (cea mai lungă preocupare), „lucrează” amestecătorul, iar apoi mecanismul de adăpare – prin urmare nici eu nu obosesc ca odinioară.

Încrederea și însuflețirea gazdei dovedește că dacă ar fi mai tînăr, și-ar lărgi activitatea, simțind încă putere în brațele sale și un imbold la lucru. Soții Sîrbuț lucrează în primul rînd pentru familie, pentru a-și ajuta din cînd în cînd fiicele. Mi-au povestit cu o mîndrie și bucurie că au putut ajuta și la cumpărarea unei locuințe pentru nepoțica lor... Munca, întreaga lor viață își are rostul. Și deși preocuparea lor este legată de anumite riscuri – ca oricare activitate pe cont propriu – îi preocupă, îi pasionează, le „colorează” viața de pensionar. În acest fel, soții Sîrbuț sînt bucuroși că pot trăi încă o viață activă, pe placul lor.

– anra –

„Și pe noi, și pe noi...”

Adânciți în jocul lor, copilașii de la Grădinița nr. 1 din Chitighaz, nici nu m-au observat, când m-am apropiat de curtea unde se simțeau foarte bine. Era o zi frumoasă de primăvară, dintre primele zile când ne-am scos paltonul, șapca. Vremea era călduță și nu sufla nici vântul obișnuit din aprilie.

Să sperăm că de acum înainte va rămâne această vreme prietenoasă – ne mai spunem – și nu se vor amesteca caracteristice anotimpurilor, cum deseori s-a mai întâmplat în ultimul timp (ca acele zile de iarnă în primăvară).

Imediat, de cum mi-am scos aparatul de fotografiat, am devenit mai interesantă pentru copilași! „Ne faci acum poze?”, m-au întrebat apropiindu-se de mine. „Atunci, îți arătăm un joc în cerc, îți cântăm melodii vesele... hai, să ne vezi și să ne fotografiezi și pe noi! Cu câtă pricepere ne cântăram... Și pe noi, și pe noi! ... Vino aici la uriașul cauciuc, cu nisip: facem o cetate! Acum vântul nu ne suflă nisipul în ochi... Caută-mă prin tufiș! – Au, m-a împuns ceva... Încă o fotografie, încă una...”

Să mă despart și să plec neobservată din preajma copilașilor a fost cu mult mai greu, decât a fost sosirea mea aproape neobservată. Dar i-am liniștit că am făcut fotografii despre toți...

– anra –

GALERIA COPIILOR

Desen de Eszter Martin, Giula (6 ani)

Cele douăsprezece luni

(poveste chineză)

Odată, în vremurile de demult, când umblau cîinii cu covrigi în coadă și greierii cu joben și frac, o fată tînără și bună se duse în grădină să culeagă ceva zarzavaturi pentru mama ei săracă. Și, pe cînd se apleca ea să smulgă o căpățînă de varză, iată că o făptură de o frumusețe rară, de ai fi zis că-i o zîină, îi apără înaintea ochilor și o întrebă:

– Ce lună îți e mai dragă, fata mea?

– Dar cine ești tu, și de ce mă întrebi?

– Tu n-ai de unde să mă cunoști, dar eu aș vrea să știu ce gîndești tu despre toate lunile.

Supusă, copila îi răspunse cuviincioasă și plină de vioiciune:

– Mi-e dragă luna ianuarie, ninge atît de frumos! La fel și februarie... în martie și în aprilie înfloresc pomii... în mai e totul o grădină... în vară cîmpurile sînt aurii...

– Și-ar mai fi lăudat mult copila, lunile toate, dar făptura cu chip de zîină n-a mai lăsat-o să continue, ci mîngîind-o îi ceru coșul în care începuse să adune legumele. I-l umplu cu galbeni și voi să dispară, dar fata mai apucă s-o întrebă:

– Cine ești tu, frumoasă ca o zîină?

– Sînt chiar una din cele douăsprezece luni ale anului! Mi-a plăcut răspunsul tău măgulitor pentru noi toate și am ținut să te răsplătesc pentru sufletul tău curat și frumos, îi răspunse cea mai frumoasă dintre luni.

Într-o suflare, fata se întoarse la mama ei săracă și răsturnînd coșul în fața ei, dinăuntru lui nu mai încetau să se rostogolească galbeni de aur.

De-a doua zi, firul vieții lor începu să se depene altfel și fata își cumpără din tîrg rochiile frumoase pentru ea și pentru mama ei, iar caleașca cu care venise acasă era încărcată cu toate bunătățile din lume.

Vecina ei cea rea și invidioasă, căci erau și pe vremea aceea vecine rele și invidioase, s-a și grăbit să le facă o vizită și să le descoasă cum și în ce chip reușiseră să se îmbogățească peste noapte.

– Și fata cea cinstită nu a șovăit în a-i povesti din fir a păr cîte se petrecuseră.

A doua zi, dis-de-dimineață, cu un coș cît toate zilele, vecina se afla la grădină în locul unde-i istorisise fata că-i apăruse zîina cea bună, cea mai frumoasă din lunile anului. Și într-adevăr, iată apărînd o figură aidoma descrierii făcute de copilă.

De cum o văzu, diafana făptură se grăbi să-i pună aceeași întrebare:

– Ce lună îți e mai dragă, fata mea?

Dar vecina invidioasă și îndărătnică, căreia nimeni și nimic nu-i intra în voie, uitînd de istorisirea și povața fetei, îi răspunse iute, iute, după cum îi era felul, adică veșnic nemulțumită, cu gîndul de a primi cît mai repede răsplata:

– În ianuarie și în februarie e un ger de-mi clănțane dinții, în martie și în aprilie începe să plouă de nu mai contenește pînă ce îți intră ploaia în oase, iar în lunile de vară te coci de nu mai poți și zăduful îți taie răsufierea...

– Și tot așa ar fi vrut să îndruge, dacă nu i-ar fi stăvilît furia, luna cea mai frumoasă a anului, dar căreia i se întunecase, acum chipul de cîte rele auzise despre surorile ei.

– Bine, fata mea, îi răspunse zîina, zdrobită de durere, dă-mi coșul tău să-ți răsplătesc bunătatea.

Fata stătea cu coșul ei mare cît toate zilele, întins, convinsă că nici nu-l va putea duce de atîția galbeni cu cît îl va umple zîina.

Zîina i-l dădu înapoi plin și dispăru.

Ajunse într-un suflet acasă, rînjind de bucurie că o va întrece în bogăție pe vecina ei, care se duse la grădină cu coșul ei mic, pe cînd ea avusese grijă să-l ia pe cel mai mare din cîte se aflau pe acolo. Și, cînd să-l răstoarne?... Numai vipere, pe unde te învîrtea, vipere veninoase, asemănătoare sufletului ei invidios și rău.

Fugi de teamă, dar și de rușine de vecinele ei, fugi atît de departe, încît să nu afle nimeni ce i se întîmplase și cum îi fusese răsplătită invidia și răutatea.

Ziua Culturală Românească la Budapesta – ediția '98

La sfârșitul săptămânii trecute, sâmbătă, la 18 aprilie s-a desfășurat într-un cadru festiv și cu o largă participare artistică, deja pentru a doua oară **Ziua Culturală Românească**, organizată de Asociația Română din Budapesta și de Centrul Cultural al României din Budapesta.

Organizatorii, în frunte cu soții **Ana și Vasile Roxin** (președintele asociației) s-au putut bucura și de astă dată cu sosirea unor înalți oaspeți și cu participarea largă a românilor din Capitală. Iar ampla manifestare a fost dedublată și de adeziunea Primăriei din circumscripția V. a Capitalei, Belváros-Lipótváros, care a asigurat condițiile de bază: reprezentativa sală de spectacole, precum și toate celelalte unități cultural-ospitaliere, anexe pentru cauza bunei desfășurări a acțiunii.

Ampla manifestare culturală a început după-masă cu un forum al naționalităților. La masa prezidiului au ocupat loc printre alții **Károly Karsai**, ca amfizionul întregii acțiuni, **Gábor Gellért Kiss**, președintele Comisiei pentru Drepturile Omului, Minorități și Culte din cadrul Parlamentului ungar, **Gheorghe Ardelean**, vicepreședintele Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria.

La forumul moderat de Vasile Roxin s-au trecut în revistă cele mai însemnate aspecte legate de viața de minoritate a unei pătri sociale, s-a precizat că întreaga cauză a naționalității este o sferă social-politică vastă și complexă. Cei care au luat cuvântul au făcut referiri la specificul funcționării autogovernărilor minoritare locale și pe țară, la probleme legate de păstrarea limbii și a identității, precum și la o problemă delicată, care actualmente este „la modă”, anume la reprezentanța în Parlament a minorităților. Despre această chestiune, președintele comisiei parlamentare a apreciat că problema parcă ar fi fost „supradimensionată” politic. Totodată a accentuat că – după părerea lui personală – cauza reprezentanței nu este determinantă. Important este că, în concordanță cu Legea pentru drepturile mi-

Participanții forumului

Formația corală „Cantata melodica”

Ansamblul „Körös” din Giula

norităților au fost înființate autogovernările minoritare, care asigură un cadru legislativ prin care minoritățile își pot crea o autonomie culturală adevărată.

Cele mai multe întrebări – care s-au încheiat într-o anchetă publică – s-au axat tocmai pe sfera de probleme legate de reprezentanță, dar s-a pus și întrebarea: de ce nu se poate realiza o colaborare între diferitele asociații și formațiuni cu pondere românească din Capitală.

După forum, la ora 16 a început apoi programul cultural. Cu această ocazie au evoluat pe scenă renumita formație de dansuri populare „Körös” din Giula, solii dansului românesc, soții **Buha** din Chitighaz, **Ioan Bágy** din Aletea, formația corală „Cantata Melodica” din Baia Mare. Actrița **Ana Scarlat** și **Petru Stan** au susținut un recital bilingv închinat poetului **Mihai Eminescu**, iar **Béla Marksteiner** la nai și de solista **Ana Sîrca** au interpretat cîntece populare românești.

Fiecare interpret și echipă participantă la program și-a dat aportul cu însuflețire la înaltă cotă artistică.

Aplauzele la scena deschisă au răsplătit pe deplin și pe merit aceste eforturi. Prevăzută pe două ore, programul a depășit această limită, la dorința și în urma aplauzelor publicului.

A urmat apoi o recepție, la care a participat aproape toată lumea: mulți români budapeșteni, oficialități politice, numeroasa reprezentanță a Ambasadei Române, în frunte cu ambasadorul **Petru Cordoș**. La mese s-au întrunit cercuri de prieteni, societăți amicale, creîndu-se astfel o posibilitate de a schimba adrese și informații, de a evoca zile și amintiri comune. Discuțiile din timpul recepției s-au întrerupt numai cu greu, ca apoi muzica asigurată de formația „Téglás” să antreneze lumea la tradiționalul „joc”. În cadrul acestuia, interpreți și spectatori s-au simțit bine, într-o atmosferă plăcută, în speranța reînălțării la a treia ediție a Zilei Culturale Române din Capitală.

– juhász –

La Seghedin

Într-a doua zi de Paști

În ziua de luni, într-a doua zi de Paști, imediat după sfînta slujbă, credincioșii români din orașul Seghedin s-au întrînit în clădirea Parohiei ortodoxe sîrbești, la un mic praznic, la care toți creștinii au fost salutați cu tradiționalul „Cristos a înviat!” rostit de dr. Ștefan Soc, președintele Comitetului bisericesc. Iar odată cu vechiul

salut au reînviat și vechile tradiții: cei întruniți au ciocnit ouă roșii, au mîncat colac de Paști, au ciocnit un pahar de țuică, au băut vin... Iar între timp s-au încins discuții despre sărbătorile de odinioară... Și pe neobservate, timpul a trecut în zbor, sub semnul tradiției, în atmosfera pascală de altădată.

–ni–

REUNIUNE CORALĂ INTERNĂȚIONALĂ DE MUZICĂ SACRĂ

PRIMĂ CAȘTIE. LA GIULA.
25 APRILIE 1998

În după-masa zilei de 25 aprilie, la ora 14.30 în, biserica ortodoxă cu hramul Sfîntul Nicolae din Giula corul Pro Musica și Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria organizează o Reuniune Corală Internațională de Muzică Sacră.

La această festivitate participă corurile românești din Ungaria și coruri cu renume mondial din România. A fost invitat și un cor din Banat sîrbesc (dar, din păcate și din motive financiare, n-au putut da curs invitației noastre). Așadar, în ziua de 25 aprilie își vor da concursul următoarele coruri: corul bisericesc din Apateu, corul „Viva la musica” din Chitighaz, corul de femei din Bătania, corul „Pro musica” din Giula, corul „Angelli” din Oradea, corul „Emil Monția” din Arad, corul „Lyra” din Lipova, corul mixt al Teologiei din Timișoara și, nu în ultimul rînd, invitații de onoare ai festivalului și cîntăreții din Curtea de Argeș. Cei cărora le place muzica religioasă, sînt invitați cu mult drag la aceste recitaluri corale, la 25 aprilie la biserica Sf. Nicolae din orașul Mare Românesc din Giula.

Evocare

Dintr-o noapte întunecată, spre zori, prin pomi răzleți, se apropie cu avînt de primăvară un tînăr cu chipul palid, cu ochi aprinși, cu fruntea luminoasă, cu cămașă albă ca spuma, ca un giulgiu de moarte, pe trupul zbuciumat, cu pieptul săgetat, cu gesturi dureroase... Părul flutură în vînt ca niște aripi, prin aerul cenușiu, afumat, într-o viziune ciudată, care sugerează fantasticul, dar și forța creatoare infinită...

În zbor atinge soarele cu flăcări purpurii, cerul cu albastrul de oțel, pămîntul cenușiu, darnic... Dar atinge cu aripile și albul curat al norilor, fermecat de cîntecul îngerilor, de glasul păsărilor, de tot ce este Dumnezeiesc... Din tot ce se naște prin Literă: cuvîntul, cîntecul, POEZIA. Se naște o nouă umbră cenușie, se naște un nou ritm înălțător, se naște un izvor cu apă limpede...

Pășind printre noi, oamenii, sub tălpile lui arde hotarul.

Făcîndu-ne un semn cu mîna, desparte credința de necredință, răul de bine, dreptatea de nedreptate, împletește și leagă firele rupte, leagă zi de zi, noapte de noapte, veac de veac. Cu ochii lui arzători găsește ce noi nu găsim, mărește faptele bune, iartă greșelile noastre și ni le dezleagă.

Zboară cu aripile împrumutate de Icar, apoi se prăbușește. Pămîntul îl primește, îl îmbrățișează, dîndu-i odihnă veșnică.

Iar sufletul acesta care renaște în fiecare primăvară cu săgeata în piept, cu cămașa albă ca spuma, cu fruntea luminoasă, cu ochi arzători, cu fața palidă și cu aripile lui Icar, ne îndrumă cu înțelepciune, pe noi, cei care mai respirăm, ne mai gîndim cîte-odată de unde venim și unde ne ducem.

În timp ce florile înfloresc, pămîntul și pădurile înverzesc și de vînt, apele se unduiesc...

Ștefan Oroian

Amurg

(Alkony)

Pe umeri i s-ar așeza imaginația, cînd seara ne oferă trupul, primăvara, și sîni ca de catifea. Pe unduirile ei blînde gîndul e-o rază rubinie, desface conciu-ți blond și știe că chinul drag încet se stinge. Batista-nduișat mi-o flutur. Grăbește-te. Să fii cuminte. Urmează-ți drumul, ține minte. Tăcerea cîntă. Pe unde te-ai dus, de-alungul Tisei, spre apus doar jar aproape stîns...

(trad.: Constantin Olariu)

Lucian Magdu

Absolvent al Liceului „Nicolae Bălcescu” din orașul bichișean Giula (Gyula), medic, regizor, Lucian Magdu s-a născut la Bătania (Battonya) în anul 1937. Timp cît se putea, își publica poeziile în limba maternă în ziarele românești din Ungaria: *Vocea tineretului și Libertatea noastră* (1955–1957). De la această dată, în lipsa posibilității de a apărea în limba învățată de la părinți și bunici, poetul fecund publică în limba maghiară. I-au apărut poezii în revistele *Délmagyarország* și *Tiszatáj* (Seghedin), în antologiile tinerilor poeți din orașul său natal (*Híd az Éren át...*, 1978) și din Seghedin (*Szegedi Fiatalok...*, 1959), precum și în colecția *Muguri* (1974). A murit la Budapesta în anul 1968, lăsîndu-ne o vastă operă poetică inedită.

Confesiune

(Vallomás)

O, mai țin minte! Ziua
din prima perioadă
a neputinței mele...

Priveam
de la geamlîcul turlei
în depărtările
pline de-aLEAN
și-atunci ți-am spus,
mărturisind așa:

Mi-e drag acest meleag,
mi-e drag de casă, de-acest prag,
de-ograda largă-n care
mama sădi un brad
cu mîinile-i sprintăre
de primul meu Crăciun
în Sfînta zi cea mare.

Mi-e drag și satu-acesta,
cu oamenii de-aici,
– români și sîrbi și unguri –
și orice altă limbă

aș auzi, mi-s dragi!
Aici am învățat
ce-i binele și-n bucurie
să văd frumosul,
să respect munca

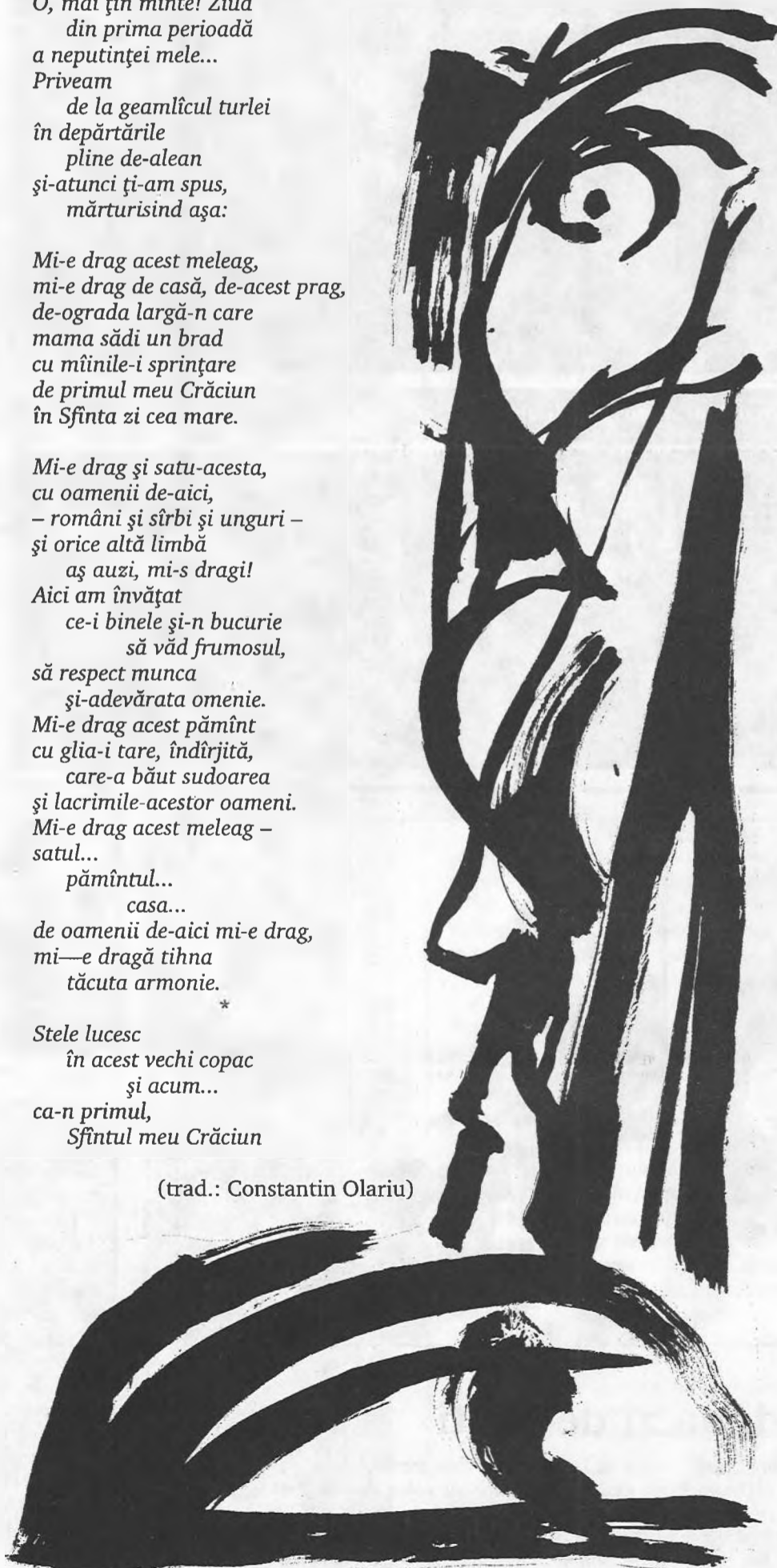
și-adevărata omenie.
Mi-e drag acest pămînt
cu glia-i tare, îndîrjită,
care-a băut sudoarea
și lacrimile-acestor oameni.

Mi-e drag acest meleag –
satul...
pămîntul...
casa...

de oamenii de-aici mi-e drag,
mi-e dragă tihna
tăcuta armonie.

Stele lucesc
în acest vechi copac
și acum...
ca-n primul,
Sfîntul meu Crăciun

(trad.: Constantin Olariu)

Grafică de Șt. Oroian

La Giula

Placă memorială în cinstea poetului Imre Simonyi

În ziua de 11 aprilie, 1998, înainte de masă, în cadrul unei solemnități organizate la Giula în Piața Erkel, la colțul Cofetăriei Reinhardt, de Ziua Liricii Maghiare, primarul Attila Lebenszky a dezvelit o placă memorială creată de László Kiss, ca omagiu poetului Imre Simonyi, care a trăit și creat în acest oraș. Evocînd personalitatea poetului, primarul și-a exprimat regretul că azi lipsește din imaginea orașului, din tabloul străzii figura marcantă a scriitorului, ne lipsesc pașii poetului, ne lipsește spiritul său creator, gîndurile curate, poeziile inspirate și, mai ales, POETUL SIMONYI.

Emil Isac

UMBRA

În soare se ducea omul și florile îi rîdeau în cale, îl atacau trîlurile privighetorilor și omul își tiră în urmă, ca pe o neînfăptuită ființă, umbra.

– Și umbra îl urmară și-l petrecea cu credință, cum cu credință urmărește visul noaptea și căldura tinerețea. Și nedespărțiți, om și umbră, ca o conștiință neagră a unui suflet alb, se petreceau om și umbră.

– Omul și umbra lui, cînd unul înainte, cînd altul în urmă – numai noaptea, cînd luna era gîtuită de noapte, nu s-au urmărit. Omul și umbra lui, prieteni și dușmani, fugind și gonindu-se cînd umbra mai mică, cînd omul mai mare – și soarele lumina deasupra lor.

– Și cînd au uruit lanțuri în curte, și au pornit țipete să semene pămîntul, soarele aprins de sînge a văzut îngrozit că umbra fugea singură, căutînd omul, care i-a dat ființă și nu-l găsisese nicăierea. Și, părăsită, sbura căutîndu-și omul.

– Și omul se cufunda tot mai adînc. Și umbra se ridica tot mai tare în ceață...

Programul
MTV1Az MTV
műsora

Aprilis 27. hétfő

5.30 Gazdatévé 5.50 Nap-kele 9.35 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.05 Rendőrnep 10.20 Csalafinta családmentés. Francia film 12.00 Déli harangszó, időjárás 13.00 Vasárnapi muzika - hét közben 14.00 Patrin - Üzenet - Vorba 14.25 Domovina 15.00 Trópusi hőség (kanadai-mexikói sor.) 16.00 Fecsegő tipegők 16.30 A szerelem jogán (brazil sor.) 17.00 Délutáni rendelés 17.15 Körzeti magazinok 17.40 Körzeti híradók 17.55 Gyurmaország 18.00 „Engedjétek hozzám!” 18.10 Mixshow 18.35 A pampák királya (brazil sor.) 19.30 Híradó 20.00 Tövismadarak. Amerikai sorozat 20.45 Csodafoci 21.00 Frei-dosszié 21.35 Választási vitaműsor 22.45 Hírek 22.50 Kenő 23.00 Halálos Dózis. 0.25 Hírek.

Aprilis 28. kedd

5.30 Gazdatévé 5.50 Nap-kele 9.35 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.05 Uborka 10.30 Nepál 11.00 Walt Disney bemutatja (ism.) 12.00 Déli harangszó 13.00 Genovéva, Jupiter, a házól és a többiek 14.00 Samba Traoré 15.25 Mi lesz veled, Dráva 16.00 Fecsegő tipegők (amerikai sor.) 16.30 A szerelem jogán (brazil sor.) 17.00 Gyerekszoba 17.15 17.15 Ki marad a végén? 17.40 Életjel 17.45 Körzeti híradók 18.00 Katolikus krónika 18.20 Fabulák (sor., ism.) 18.35 A papák királya (brazil sor.) 19.30 Híradó 20.00 Tövismadarak 20.50 Kriminális 21.25 Választási vitaműsor 22.35 Hírek 22.45 Választási tudósítások 22.50 Kenő 22.55 Telemázi 23.20 Száguldás. Cseh film. 0.55 Hírek.

Aprilis 29. szerda

5.30 Gazdatévé 5.50 Nap-kele 9.35 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.05 Helló, Magyarország 11.00 Derrick 12.00 Déli harangszó 14.00 Srpski Ekran 14.25 Ecranul nostru 14.50 Hrvatska kronika 15.25 A mindent megváltoztató masina (lengyel sor.) 16.00 Cimbroa Cimbroa 16.30 A szerelem jogán (brazil sor.) 17.00 Alfa szolgálat 17.35 Körzeti magazinok 17.35 Körzeti híradók 18.00 Tanúságtévők 18.00 A jószágos fogtündér egerek (angol sorozat, ism.) 18.35 A papák királya (brazil sor.) 19.30 Híradó 20.00 Új szeszélyes évszakok 21.00 Választási vitaműsor 22.10 Hírek 22.20 MM 22.25 Kenő 22.30 Gyilkos túra. Amerikai film 0.15 Hírek.

Aprilis 30. csütörtök

5.30 Gazdatévé 5.50 Nap-kele 9.35 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.05 Frankenberg-kastély (német sorozat, ism.) 10.55 Mesterművek 11.10 Savannah 12.00 Déli harangszó 13.00 Az „örökzöld örökzöldek” 14.00 Együtt. Velünk élő kisebbségek 14.50 Unser Bildschier 15.25 A mident megváltoztató masina (lengyel sor.) 16.00 Fecsegő tipegők 16.30 A szerelem jogán (brazil sor.) 17.00 Gyorssegély 17.15 János vitéz 17.35 Europercek 17.45 Körzeti híradók 18.00 Örmény keresztények 18.20 A kockásfülű nyúl (sorozat, ism.) 18.35 A pampák királya (brazil sor.) 20.00 Kisváros 20.40 Csodafoci 21.00 Választási vitaműsor 22.10 Hírek 22.20 Választási tudósítások 22.25 Kenő 22.35 Underground. Francia-német-magyar film. 1.20 Hírek.

Május 1. péntek

7.30 A két tudós tukán. 7.40 Colodi-Litvai: Pinokkió. Mesejáték. 9.25 Patyolat akció. Magyar film. 11.00 Emerton 1997 12.30 Élet a tenger alatt 12.50 Zenélő gyermekkezek 13.05 A mi Charlie-nk. Német sorozat 13.55 Kísokos 14.20 Ugramák 14.55 55 nap Pekingben. Amerikai film. 17.30 Választási hirdetés 18.05 Inura, a dingó 19.00 Família Kft. 19.30 Híradó 20.00 Savannah 20.45 Bóhózatalbum 21.05 Desszert 22.00 Exkluzív 22.25 Excalibur. Angol-ír film 0.40 Emerton 1997.

Május 2. szombat

5.50 Nap-kele 8.00 Jó reggelt adj, Istenem! 8.10 Ficánkoló (ism.) 8.15 Rajzfilmsztrák parádéja 9.10 Gyalogbeka (sor., ism.) 9.40 Ernyő 10.30 Zene-gép 11.05 Szentvélyek (olasz sor., ism.) 11.55 Szerelmek Saint-Tropez-ban (francia sor.) 12.40 Válaszolunk... a nézők telefonjaira 12.50 Energiaabécé 13.00 Híradó 13.10 Ó-Európa 13.30 Amóba 13.50 Zöld béka 14.00 Telesport 15.00 Kisvárosi ünnep 16.25 Divat 16.50 Az én Petőfim 17.00 Úton 17.30 Zóna 17.55 Minden ami zene 18.00 Az esőerdő 18.35 Kamaszokunk legszebb nyara 19.05 Lottóshow 19.30 Híradó 20.00 Szatelit 20.40 Csodafoci 21.00 Szárnyas fejedvadász 23.00 Sztrárok.

Május 3. vasárnap

6.35 Gazdaképző 7.00 Számítógép-jogositvány 7.25 „Igy szól az Úr!” 7.30 Ficánkoló (ism.) 7.35 Romuald, a rénszarvas 7.45 Pingu Bocsoda 7.50 Kukucs 8.10 Zenegér 9.30 Delta 2000 10.00 Tévmagiszter 11.05 Aranyág 12.00 Déli harangszó 12.05 Szerencsepercek - 21-es show 12.40 Egy amerikai Párizsban 14.30 Három kivánság 15.30 Örömhír 15.50 Vers mindenkinnek 16.00 Walt Disney bemutatja 17.05 Miden, ami zene 17.15 Ön Dönt 18.10 Helló, Világ! 19.00 A Hét 20.00 Aranyág 98 20.15 Sandra hercegnő (francia sor.) 21.05 Aranyág 98 98 0.10 Tonik.

Programul
TV2A TV2
műsora

6.00 Hát x hét 6.25 Jelkép-kalendárium 6.30 Jó reggelt, Magyarország! 6.39 Faluvilág 7.07 Középpont 7.15 Pénzvilág 7.37 Sport 8.31 TV2 doktor 9.00 Délelőtt a TV2-vel 10.25 Magnum. Amerikai sorozat 11.15 Hétköznapok tudománya 11.40 Mindent vagy semmit! (ism.) 12.00 Stádium 12.15 Szerencsekerék (ism.) 12.40 Egy kórház magánélete (ism.) 13.30 Csupa-csupa élet (ism.) 13.55 Sulisok(k) 14.25 Kölyökszínpad 14.55 Mozart Band 15.25 1001 amerikai 15.50 Parke Lewis sohasem veszít! (am. sor.) 16.15 Magnum (am. sor.) 17.05 Csupa-csupa élet (ném. sor.) 17.30 A következő áldozat (brazil sorozat) 18.25 Szerencsekerék 19.00 Tények 19.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 19.55 Kórház a pálmák alatt 21.40 Mindent vagy semmit! 22.00 Jó estét, Magyarország! 23.00 Cagney és Lacey (am. sor.) 24.00 Hajnaltól napestig 0.25 Tények 0.50 Közvetlen ajánlat.

6.00 Egérfogó 6.25 Jelkép-kalendárium 6.30 Jó reggelt, Magyarország! 6.39 Faluvilág 7.07 Középpont 7.15 Pénzvilág 7.37 Sport 8.31 TV2 doktor 9.00 Délelőtt a TV2-vel 10.25 Magnum. Amerikai sorozat, 11.15 Segíts magadon! 11.40 Mindent vagy semmit! (ism.) 12.00 Stádium 12.15 Szerencsekerék (ism.) 12.40 Egy kórház magánélete (am. sor., ism.) 13.30 Csupa-csupa élet (ism.) 13.55 Klik 14.25 Kölyökszínpad 14.55 Mozart Band (sp. rajzfilmsorozat) 15.25 1001 amerikai 15.50 Parke Lewis sohasem veszít (am. sor.) 16.15 Magnum (am. sor.) 17.05 Csupa-csupa élet (német sor.) 17.30 A következő áldozat (brazil sor.) 18.25 Szerencsekerék 19.00 Tények 19.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 19.55 Tv a város szélén 20.45 JAG - Becsületbeli ügyek (am. sor.) 21.40 Mindent vagy semmit! 22.00 Jó estét, Magyarország! 23.00 Szuper csapat (am. sor.) 24.00 Hajnaltól napestig 0.25 Tények 0.50 Közvetlen ajánlat.

6.00 Nótaszó 6.25 Jelkép-kalendárium 6.30 Jó reggel, Magyarország! 6.39 Faluvilág 7.07 Középpont 7.15 Pénzvilág 7.37 Sport 8.31 TV2 doktor 9.00 Délelőtt a TV2-vel 10.25 Magnum. Amerikai sorozat. 11.15 Gyökereink 11.40 Mindent vagy semmit! (ism.) 12.00 Stádium 12.15 Szerencsekerék (ism.) 12.40 Egy kórház magánélete (ism.) 13.30 Csupa-csupa élet (ism.) 13.55 Hawaii hullámok a Duna partján 14.25 Kölyökszínpad 14.55 Mozart Band (rajzfilmsor.) 15.25 1001 amerikai (rajzf.-sor.) 15.50 Parker Lewis sohasem veszít (am. sor.) 16.15 Magnum (am. sor.) 17.05 Csupa-csupa élet (ném. sor.) 17.30 A következő áldozat (brazil sor.) 18.25 Szerencsekerék 19.00 Tények 19.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 19.55 Ki ne mond! (szor. vetélkedő) 20.45 A hegyi doktor. (ném. sor.) 21.40 Mindent vagy semmit! 22.00 Jó estét, Magyarország! 23.00 Zsarublues (am. sor.) 24.00 Hajnaltól napestig 0.25 Tények 0.50 Közvetlen ajánlat.

6.00 Gyökereink 6.25 Jelkép-kalendárium 6.30 Jó reggelt, Magyarország! 6.39 Faluvilág 7.07 Középpont 7.15 Pénzvilág 7.37 Sport 8.31 TV2 doktor 9.00 Délelőtt a TV2-vel 10.25 Magnum (ism.) 11.15 Follow me 11.40 Mindent vagy semmit! (ism.) 12.00 Stádium 12.15 Szerencsekerék (ism.) 12.40 Egy kórház magánélete (ism.) 13.30 Csupa-csupa élet (ism.) 13.55 Színkép 14.25 Kölyökszínpad 14.55 Mozart Band (rajzf. s.) 15.25 1001 amerikai (rajzf. s.) 15.50 Parker Lewis sohasem veszít (am. sor.) 16.15 Magnum (am. sor.) 17.05 Csupa-csupa élet (német sor.) 17.30 A következő áldozat (brazil sor.) 18.25 Szerencsekerék 19.00 Tények 19.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 19.55 Forró nyomon 20.45 Rex felügyelő (német-osztrák sor.) 21.40 Mindent vagy semmit! 22.00 Jó estét, Magyarország! 23.00 Remington Steele (am. sor.) 24.00 Hajnaltól napestig 0.25 Tények 0.50 Közvetlen ajánlat.

6.00 Top 10 10 6.25 Jelkép-kalendárium 6.30 Jó reggelt, Magyarország! 6.39 Faluvilág 7.07 Középpont 7.15 Pénzvilág 7.37 Sport 8.31 TV2 doktor 9.00 Délelőtt a TV2-vel 10.25 Magnum (ism.) 11.15 Foci-vb-k története 11.40 Mindent vagy semmit! 12.00 Stádium 12.15 Szerencsekerék 12.40 Egy kórház magánélete 13.30 Csupa-csupa élet (ism.) 13.55 Főzósarok 14.25 Megdumáljuk 14.55 Mozart Band 15.25 1001 amerikai 15.50 Parker Lewis sohasem veszít (am. sor.) 16.15 Magnum (am. sor.) 17.05 Csupa-csupa élet (ném. sor.) 17.30 A következő áldozat (brazil sor.) 18.25 Szerencsekerék 19.00 Tények 19.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 19.55 Vigyázz. NATO, jön a magyar 20.25 Dáridó 21.40 Mident vagy semmit! 22.00 Véres játék. Amerikai film. 23.45 Péntek 13: Vértűrdő az intézetben. Amerikai horror 1.15 Sportszenzációk 1.45 Hajnaltól napestig 2.05 Tények 2.30 Közvetlen ajánlat

6.55 Homokvár csak gyerekeknek! 7.27 Pufóka 7.55 Sandokan 8.38 Kutya világ (rajzfilmek) 9.00 Parker Lewis sohasem veszít (am. sor., ism.) 11.00 Top 11.30 Budapesti tavasz 13.00 Hét x hét 13.25 Fő az étel 13.30 Gazdagok és szépek (am. sor., ism.) 14.40 A félszemű. Amerikai film 17.00 Hawaii hullámok a Duna partján 17.30 Azok a szép napok...16.50 Kastélyszálló (osztrák sor.) 18.30 Szerencsekerék 19.00 Tények 19.30 Szelem első látásra 19.55 A szerelem tengere. Amerikai film 22.05 Aki legyőzte Al Capont. Amerikai film 0.05 Elke 1.45 Közvetlen ajánlat.

6.30 Könyvek könyve 6.55 Homokvár csak gyerekeknek! 7.35 Vézna úr és a Jászajja kisasszony 8.01 Cápali és Cápeli 8.38 Igazi szellemirotk 9.00 Hűség az Isten (vallási magazin) 9.30 A következő áldozat (brazil sor., ism.) 11.15 A foci-vb-k története 12.00 Nótaszó 12.30 A következő áldozat (brazil sor., ism.) 14.30 Vigyázz, Nató, jön a magyar 15.00 Orgona 16.00 Szuper csapat (am. sor.) 17.05 Az Úrközpont (am. sor.) 18.00 Tények 18.10 Napló 19.00 Szerencsekerék 19.30 Szelem első látásra 20.00 Film - Közkívánatra! 22.00 Gó!!! Gó!!! Gó!!! 22.30 Színkép 23.00 Apám, néhány boldog éve. Magyar film 0.30 Nemcsak egy mozi 1.00 Napló (ism.) 1.45 Közvetlen ajánlat.

Programul
RTL KlubRTL Klub
műsora

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 10.15 Rajzfilm Klub 11.30 Az első csók (ism.) 12.00 Knight Rider (am. sor., ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Híradó 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mexikói sor.) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.00 Az első csók (fr. sor.) 16.30 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.20 100-ból egy (játék) 17.55 Meri vagy nem meri? 18.00 Knight Rider (am. sor.) 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 Külvárosi kommandó. Amerikai vigjáték. 21.40 Aranykor 22.30 Hírek 22.45 Szenttől szembe - Választások '98 23.05 RTL Sport Klub 0.05 Dóra mozija 0.35 Fókusz.

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 9.55 Rajzfilm Klub (rajzfilmsorozatok ism.) 11.10 Klip klub 11.30 Az első csók (fr. sor., ism.) 12.00 Knight Rider (am. sor., ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Híradó 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mexikói sor.) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.00 Az első csók (francia filmsor.) 16.35 A farm, ahol élünk (am. filmsorozat) 17.20 100-ból egy 17.55 Meri vagy nem meri? 18.00 Knight Rider (am. sorozat) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 Cobra 11 21.50 MMM 22.50 Hírek 23.05 Szenttől szembe - Választások '98 23.25 Külvárosi kommandó 0.55 Fókusz (ism.).

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 9.55 Rajzfilm klub 11.10 Klip Klub 11.30 Az első csók (fr. sor., ism.) 12.00 Knight Rider (am. sorozat, ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Híradó 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mexikói sorozat) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.00 Az első csók (francia sorozat) 16.35 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.20 100-ból egy 17.55 Meri vagy nem meri? 18.00 Knight Rider (am. sor.) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 Cobra 11 20.55 Brooklyn South. 21.45 Hírek 22.00 Szenttől szembe - Választások '98 22.20 Kész átverés 22.50 Kiált az ördög 0.50 Fókusz.

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 9.55 Rajzfilm Klub 11.10 Klip Klub 11.30 Az első csók (fr. sor. ism.) 12.00 Knight Rider (ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Híradó 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mexikói sor.) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.00 Az első csók (fr. sorozat) 16.35 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.20 100-ból egy 17.55 Meri vagy nem meri? 18.00 Knight Rider (am. filmsorozat.) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 Bugs - A cég hullámhossza 20.55 Gyilkosság a Centrál Parkban 22.35 Hírek 22.50 Megdöbbentő világ 23.50 MMM 0.50 Fókusz.

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 9.55 Rajzfilm Klub 11.10 Klip Klub 11.30 Az első csók (fr. sorozat, ism.) 12.00 Knight Rider (am. sorozat, ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Híradó 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mexikói sor., ism.) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.00 Az első csók (fr. filmsorozat) 16.35 A farm, ahol élünk (am. filmsorozat.) 17.20 100-ból egy 17.55 Meri vagy nem meri? 18.00 Knight Rider (am. filmsorozat.) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 Kung-fu - A film. Amerikai kalandfilm 21.35 Életveszélyben 22.35 Hírek 22.50 RTL Night Klub 0.30 Fókusz.

7.00 Kölyökklub 11.00 Bibliai történetek 11.30 Szezárn utca 12.00 Felfedező úton a Robinson család (amerikai filmsorozat) 12.30 Mágusok 13.00 Híradó 13.15 Csőre töltve 14.10 Bravo Tv 15.50 Lányok pórázon 17.30 Kedvenc 18.00 Zenész 18.30 Fókusz plusz 19.00 Híradó 19.30 Kész átverés (kandi kamera) 20.00 Tévedés. Amerikai krimi 21.45 Leon a profi. Francia film 23.45 Hírek 24.00 Kung-fu. A film.

7.00 Kölyökklub 11.05 Felfedező úton a Robinson család (amerikai filmsorozat) 11.30 Sweet Valley 11.55 A Dunánál... 12.25 Fókusz plusz 13.00 Hírek 13.10 Kedvenc magazin 13.40 Szeszélyes természet 14.40 Nászút féláron. Magyar film 15.50 Így készült a Cobra 16.20 Angyali érintés 17.10 Hetedik mennyország 18.00 Zenész 18.30 Dóra mozija 19.00 Híradó 19.30 Csííz 20.00 Tévedés. Amerikai film 21.40 Pusszantlak, Drágám 22.15 Gyilkos sorok 23.10 Hírek 23.25 Országház 23.55 Életveszélyben.

În atenția cititorilor!

Din motive tehnice
programul TVR
nu ne-a parvenit la timp!

DRAGI ELEVI,
DRAGI SPORTIVI!

Administrația Permanentă a Taberelor Școlare din județul Arad vine în întâmpinarea voastră cu multe și variate oferte de petrecere a timpului liber în mod util și plăcut în taberele din:

MONEASA, DEZNA, CĂSOAIA,
PĂULIȘ, SĂVIRȘIN.

La fiecare sfârșit de săptămână, în orice anotimp, numai în MONEASA și SĂVIRȘIN!

A.P.T.S. vă asigură locuri în bazele sale din întreaga țară în tot timpul anului.

Căutați-ne și nu veți regreta!

Telefon: 00 40 75-253703

Vă mulțumim că ne-ați ales.

Magazinul Nyisztor
din centrul comunei Micherechi

Vă așteaptă cu un sortiment bogat de produse alimentare la prețuri accesibile.

Tot aici se pot procura folii din polietilenă și material plastic la prețuri convenabile.

Așteptăm cumpărătorii noștri la adresa:
Micherechi, str. Kossuth nr. 105.

Tel.: (66) 375-038

Petreceți o seară plăcută la
RESTAURANTUL
„Tölgyfa” din Giula
MÎNCĂRURI ALESE, BĂUTURI FINE, MUZICĂ!

MICA PUBLICITATE

● De vînzare fabrică de paste făinoase. Capacitate de producție 100 Kg/oră. Informații la telefoanele: 06-66/480-561, 06-30/255-583, 06-66/382-315.

● Oferim făină de grâu pentru brutării, importatori din România. Tel.: 06-30/255-583

● Căutam firme, persoane cu relații comerciale în România, Ucraina, Rusia. Tel.: 06-66-480-561 sau Radio tel.: 05-30-255-583.

● Bărbat tânăr (30 ani) vorbind limba maghiară și română ar reprezenta firme în România sau Ungaria care doresc să deschidă reprezentanță. Tel. 06-66-382-315 sau Radio tel.: 06-30-255-583.

Citiți și răspîndiți!

Foia
românească

O mărturie ce scoate din cauză vina paparazzilor în accidentul prințesei Diana

Mărturia unui motociclist parizian, care, potrivit spuselor sale, ar fi ajuns primul la locul accidentului în care și-a pierdut viața prințesa Diana, îi scoate din cauză pe paparazzi – scrie, în numărul său de sâmbătă, cotidianul regional *La Voix du Nord*. Judecătorul de instrucție Herve Stephan ar fi obținut, potrivit publicației amintite, probe atestând că acest lucru este plauzibil. Eric Petel (25 de ani) a afirmat că a sosit primul la locul accidentului survenit la 31 august 1997, în pasajul Alma din Paris, cu puțin timp înaintea ziaristilor care sînt acuzați că ar fi provocat incidentul. El a spus că a declarat apoi poliției acest lucru, dar nu a fost luat în seamă. *La Voix du Nord* îl denumeste pe Eric Petel „martorul care, din motive diplomatice superioare, s-a încercat să fie marginalizat, deoarece versiunea sa nu convine nimănui”. Avocata martorului, Antoine Deguines, a declarat că Petel se afla în imediata apropiere a Mercedesului, ce rula cu o viteză de 120-130 km/h, fiind martorul, „o secundă prea târziu”, al accidentului. D-na Deguines a afirmat că imediat după accident, clientul său s-a aflat în tunel singur. Fără paparazzi, fără vreun Fiat Uno, fără martori. Din păcate prea târziu, el a ținut-o în brațe pe prințesa Diana, care era pe moarte. Petel a fost în continuare singurul care se afla în tunel, pînă cînd a plecat să cheme ajutoare, precizează ziarul, reluînd declarațiile avocatei.

Pelicula „Titanic” nu mai deține capul de afiș în Statele Unite

După trei luni în care a fost cap de afiș în Statele Unite, pelicula „Titanic”, distinsă recent cu 11 premii Oscar, a fost depășită în acest weekend la vânzările de bilete de aventurile în spațiu ale familiei Robinson, transpune pe peliculă sub titlul „Pierduți în spațiu” (*Lost in Space*), transmite agenția Associated Press. Noul ocupant al primului loc din clasamentul celor mai vizionate filme în Statele Unite a înregistrat încasări în valoare de 20,5 milioane dolari, la sfîrșitul săptămînii trecute depășind cu circa 9 milioane dolari vânzările de bilete realizate în aceeași perioadă de „Titanic”.

Un prinț milionar caută „Cenușăreasa” vieții

Un multimilionar american de 39 de ani, brunet, cu ochii verzi, bate regiunea Toronto în lung și în lat în căutarea „Cenușăresei” vieții sale. După ce a făcut mai multe anunțuri la mica publicitate promițînd „călătorii exotice, sport în aer liber, mese fine și sfîrșituri de săptămînă pline de aventură”, el a primit 100 de apeluri la agenția matrimonială care se ocupă de cazul său. O echipă întregă este în serviciul acestui milionar pentru a intra în contact cu candidatele și a le tria înainte ca prințul în persoană să le cunoască. Russ Nordah locuiește, de fapt, în statul american Georgia, și înainte să se îndrepte spre Canada în căutarea miresei, el a mai făcut tatonări în Columbia, unde a cunoscut 200 de fete, fără să aleagă vreuna.

Foto: Ioan Ruja

Tot mai rar în curțile gospodarilor de la sate: fîntînă cu cumpănă...

PROVERBE ȘI ZICĂTORI**CĂSĂTORIE**

Fata la vremea ei, ca mierea în fagul ei.

Cine caută nevastă fără cusur neînsurat rămîne.

Bărbatul este cheia casei.

Cînd lelea tot zîmbește, umblă după păcătuit.

Dacă limba femeii ar fi mai scurtă, zilele bărbatului ar fi mai lungi.

Bărbatul să fie puțintel mai frumos ca dracul.

Trei lucruri nu se împrumută: calul, pușca și femeia.

UMOR

– De ce a închis fata ta ochii cînd a luat oglinda?
– Ca să vadă cît de drăguță e cînd doarme!

– Sper să nu vă mai văd pe aici, spune directorul închisorii unui deținut care-și ispășise pedeapsa și se pregătea de plecare.
– Dar ce? Aveți de gînd să ieșiți la pensie?

MOZAIK

În Egiptul antic – și mai târziu în Grecia antică și în Imperiul Roman femeile foloseau o mulțime de cosmetice: vopsele de păr, creme de față, tuș negru pentru ochi, rășină și ceară pentru epilare. Egiptencele au fost primele femei din lume care au înțeles importanța machiajului ochilor.

Campionatele mondiale de surfing au fost inaugurate la Sydney, în Australia în 1964. Primul surfer care a cucerit două titluri a fost americanul Joyce Hofmann (SUA) în 1965 și 1966.

Cel mai vechi orologiu din lume a fost instalat la Caen, în Franța, în anul 1314. Primul orologiu cu pendul a fost schițat de Leonardo da Vinci în anul 1494.

Perioada de gestație variază la diferite mamifere. Astfel la șoareci ea este de 19 zile, la veverițe de 44, la cîini de 63, la cai de 336 și la elefanți de 624 de zile.

SPORT**Confruntare Blatter – Johansson pentru președinția FIFA**

La expirarea termenului depunerii de candidaturi pentru succesiunea lui Joao Havelange la președinția FIFA, a devenit evident că acest meci se va disputa între actualul secretar general (elvețian) al forului mondial, Sepp Blatter, și președintele (suedez) al UEFA, Lennart Johansson. În colțul său, relatează Reuters, Blatter (62 de ani) beneficiază de sprijinul influent al lui Havelange, ca și al fostelor glorii Pele și Platini. De cealaltă parte, Johansson (68 de ani) are susținerea majorității federațiilor din Europa și Africa, a președintelui CIO, Juan Antonio Samaranch, ca și a lui Franz Beckenbauer. Alegerea se va face în ziua de 8 iunie la Paris. Pînă acum, continuă agenția citată, argumentele au avut mai puțin de-a face cu problemele fotbalului, constînd mai mult din atacuri personale.

Rezultate din campionatul de fotbal al Ungariei

Divizia III (NB III)
Giula–Mezőberény 5-0
Seria I. a jud. Bichș
Csorvász–Micherechi 1-2
Doboz–Bătania 0-3
Aletea–Gyoma FC 2-3

ÎN LIMBA MATERNĂ – emisiune regională în limba română

Începînd cu data de 5 ianuarie, emisiunea radiofonică în limba română, transmisă regional, se prezintă la o altă oră: de luni pînă vineri între orele 10.30 și 12.00, iar sîmbătă și duminică – neschimbat – între orele 14.30 și 16.00. Ora de transmisie a emisiunii pe țară nu s-a schimbat, deci ea poate fi ascultată în fiecare seară între orele 19.00 și 19.30, pe undele postului de Radio Kossuth URH, cu frecvența de 66,29 și 66,14 MHz.

APRILIE, LUNI (redactor: Adam Bauer)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.40 Program religios ecumenic de Paști – preluat de la Radio „Vocea Evangheliei” din Oradea 11.40 Interviu, reportaje actuale 11.50 Evenimente calendaristice 11.55 Încheiere.

28 APRILIE, MARȚI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.40 Evenimente calendaristice 10.50 Enciclopedia muzicală – serialul de muzică clasică a Elenei Munteanu 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.40 Interviu, reportaje actuale 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

29 APRILIE, MIERCURI (redactor: Lulia Kaupert)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.15 „Și ei au fost copii...” – rubrica Elenei Munteanu 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere

30 APRILIE, JOI (redactor: Eva Iova)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice

10.50 Interviu, reportaje din viața comunității românești din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Nota săptămînii 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere

1 MAI, VINERI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20 Românii din Voivodina – relatează Cornel Mata din Virșeț 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Revista presei „Foia românească” 11.45 Noutăți la Liceul românesc din Giula – relatează Veronica Tompan 11.50 Avanspremiera emisiunii „Ecranul nostru” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

2 MAI, SÂMBĂTĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.35 Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.40 Relatare de la concursul de povești de la Bichșciaba 14.45 „Party Time” – magazin de muzică ușoară 15.00 Pe undele Europei – magazin euroregional realizat în studiourile din Timișoara și Seghedin 15.58 Încheiere.

3 MAI, DUMINICĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.20 Retrospectiva săptămînii (spicuirii din interviurile, reportajele difuzate în cursul săptămînii) 15.20: Sinteza evenimentelor săptămînii – program informativ preluat de la Radio Budapesta 15.55 Încheiere

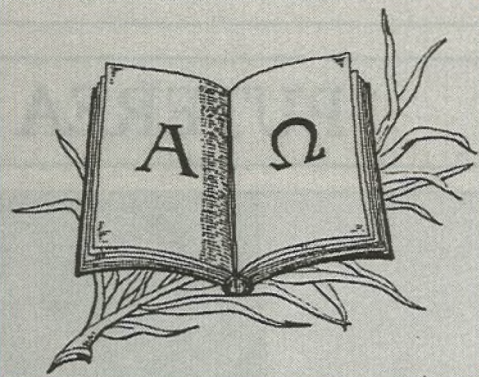
În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești. Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lingă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale. Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

FM 92,1 STEREO**RADIO VOCEA EVANGHELIEI ORADEA**

5.00–5.30 Actualități BBC 5.30–7.00 Bună dimineața 7.00–7.20 Știri locale 7.30–8.30 Muzică și meditații biblice 8.30–9.30 Predică 9.30–11.00 Lecturi biblice, știri, mesaje creștine și muzică 11.00–12.00 Divina armonie 12.00–13.00 Răspundem ascultătorilor 13.00–13.30 Actualități BBC 13.30–15.00 Lecturi biblice, meditații biblice, muzică 15.00–16.00 Știri, mesaje creștine, muzică 16.00–17.00 Știri, mesaje creștine, muzică 17.00–17.45 Actualități BBC 17.45–18.00 Anunțuri și reclame 18.00–18.45 Reluare: Predică 18.45–19.10 Emisiune pentru copii 19.10–19.30 Muzică 19.30–20.00 Cu brațele deschise 20.00–20.30 Actualități BBC 20.30–21.00 Cartea pe unde radio 21.00–22.00 Emisiune de viață spirituală 22.00–23.00 Predică 23.00–5.00 Nocturna R.V.E. (muzică, meditații biblice, mesaje creștine, lecturi biblice)

R.V.E. BUCUREȘTI
SW 49 m, zilnic 17.30–18.00
MW 1395 kHz, luni 21.10

ISUS SALVATORUL

Supliment al săptămânalului **Foia** ROMÂNESCĂ

* Anul I Nr. 4 *

aprilie 1998

CRISTOS A ÎNVIAT!

Cu aproape 2000 de ani în urmă, Isus și-a făcut intrarea în rasa umană, într-o mică așezare evreiască. El a fost membrul unei familii sărace dintr-un grup minoritar, trăind în una dintre cele mai mici țări ale lumii. El a trăit aproximativ treizeci și trei de ani, dintre care numai ultimii trei au cuprins activitatea Sa publică. Isus din Nazaret, un profet evreu care a pretins a fi Cristosul profet în scripturile ebraice, a fost judecat ca și criminal politic, și apoi răstignit.

La trei zile după moartea sa, niște femei care au mers la mormînt au spus că trupul lui dispăruse. Ucenicii au pretins că Dumnezeu L-a ridicat din morți și că El le-a apărut viu în diferite împrejurări, înainte de a se înălța la cer. Pe această bază, creștinismul s-a răspândit pretutindeni în Imperiul Roman și a continuat să exercite o influență puternică asupra istoriei, de-a lungul secolelor. Oamenii de pretutindeni își aduc aminte de El. Data ziarului pe care îl aveți în mînă sau anul de publicație a unei cărți aduc mărturie cu privire la faptul că Isus a trăit una dintre cele mai semnificative vieți din cîte au fost trăite vreodată.

Odată cu trecerea secolelor, se adună tot mai multe dovezi cu privire la faptul că, măsurat după efectele pe care le-a produs în istorie, Isus a trăit viața cea mai influentă din cîte s-au trăit vreodată pe această planetă. Și această influență este în continuă creștere.

Renan Ernest făcea următoarea observație: „Isus a fost cel mai mare geniu religios care a trăit vreodată. Frumusețea Lui este eternă, și domnia lui nu va avea sfîrșit. Isus este unic în toate privințele și nimic nu poate fi asemănat cu El. Întreaga istorie este de neconceput fără Cristos.”

Creștinii din zilele noastre au siguranța deplină, la fel ca primii creștini că baza credinței lor nu este un mit sau o legendă ci faptul istoric al învierii lui Isus.

Cel mai important lucru însă este acela că fiecare creștin poate experimenta puterea învierii în propria lui viață. Înainte de toate el poate ști că păcatele lui sunt iertate. În al doilea rînd el poate fi sigur pe viața eternă și pe învierea lui însuși din mormînt. În al treilea rînd, el poate fi eliberat de viața goală și lipsită de sens, și transformat într-o făptură nouă în Isus Cristos.

Dumnezeu să ne ajute la aceasta pe fiecare dintre noi.

Pastor Daniel Burtic

Fiecare om este un căutător. De la naștere pînă la moarte caută mereu și de ceea ce caută, atîrnă viața și fericirea lui acum și-n veșnicie. Omul caută hrană, îmbrăcăminte, un tovarăș de viață, bogăție, plăceri, înțelepciune. Iată cîteva din multele lucruri, pe care le caută omul pe pămînt ca să fie fericit. Sunt mulți care au reușit să obțină toate acestea, dar fericirea tot n-au găsit-o.

Sfînta Scriptură este plină de exemple și de îndemnuri în privința căutării. Cine dorește să învețe, s-o cerceteze va primi lumină deplină.

1. Cine a vorbit despre Iuda ca fiind călăuză a celor care l-au prins pe Isus?
2. Cum se numeau copiii lui Simon din Cirena?
3. Cine a spus *ce am scris, am scris*?
4. Cîte ore de întuneric a fost la moartea Domnului Isus?
5. Cărei femei i s-a arătat Cristos prima dată după Înviere?

Fericită este inima care a aflat ce trebuie să caute, unde trebuie să caute și cum trebuie să caute.

Fericită este inima care-L caută pe Făcătorul ei, pe Dumnezeu și adevărul Lui. Cine s-a hotărît să-L caute pe Domnul, cine s-a hotărît să caute adevărul și voia Lui, să nu se teamă. Îl va găsi negreșit, pentru că El nu este în mormînt, ci a înviat după cum a spus.

Adevărat a înviat, dragi cititori. Cu acest gînd dorim să-i salutăm pe toți cititorii acestui supliment, pe concurenții concursului biblic și în special pe câștigători. Dar să facem cunoștință cu fiecare în parte:

- PREMIUL I:** Ruja Eva, Ruja Ioan, Oros Lidia
PREMIUL II: Ruja Estera, Kozma Monica
PREMIUL III: Judea Magdalena, Ruja Marian, Pățcaș Gheorghe, Monica Gherman, Pățcaș Ghiuruș, Ruja Viorica, Pățcaș Irina, Samuel Gherman, Martin Gheorghe, Gavril Pățcaș

NU PIERDEȚI ȘANSA DE A CÎȘTIGA CONCURS BIBLIC

nul Isus?

10. Ce s-a cumpărat pe banii primiți de Iuda pentru vânzarea Mîntuitorului?

Așteptăm răspunsurile d-voastră în scris la adresa redacției. (Foia românească, Mihai Kozma director, 5700 Gyula, Petőfi tér 2. sz.). Precizăm că răspunsurile d-voastră trebuie să ajungă la redacție, cel mai tîrziu în data de 8 mai 1998. Răspunsurile corecte, numele câștigătorilor, precum și numele tuturor celor care ne veți scrie vor fi publicate în numărul viitor al suplimentului *Isus Salvatorul*. Premiile pentru câștigători vor fi o surpriză plăcută.

6. Pentru cîte arginți L-a vîndut Iuda pe Domnul Isus?

7. Cu ce animal l-a comparat Domnul Isus pe Irod?

8. Cine a sperat că Isus va face o minune înaintea lui?

9. Cu cine l-a confundat Maria pe Dom-

CONCURENȚI ȘI CÂȘTIGĂTORI CONCURS BIBLIC

Vă mulțumim pentru răspunsuri și ne rugăm ca Dumnezeu să vă binecuvînteze.

Precizăm că premiile vor fi înmănați personal de către redactorul acestui supliment, duminică, 3 mai 1998, la Biserica Baptistă Română din Micherechi.

Iată răspunsurile corecte la întrebările concursului biblic din ediția trecută:

1. șase surori Exod 2:16
2. Anania Faptele Apostolilor 23:2-3
3. șaiszeci și cinci de cuvinte Matei 6:9-13
4. Domnul Isus Matei 6:2
5. Petru a tăiat urechea dreaptă a lui Malhu Ioan 18:10
6. Iuda Genesa 38:15-18 sau Faraon Genesa 41:42
7. Samson Judecători 15:4
- 8) Terah Genesa 11:26
9. Solomon Cântarea Cântărilor 4:2
10. Famenul Isaia 56:3

ACTUALITATEA RELIGIOASĂ

În România există încă multe zone neevangelizate, unde mesajul mîntuirii, al iertării prin jertfa Domnului Isus Cristos, nu a ajuns. Ca urmare a acestei situații, multe din bisericile evanghelice s-au organizat, trimițînd cît mai mulți misionari în întreaga țară.

Cornel Iovan, membru al Bisericii Baptiste din Tulca, absolvent al Institutului Biblic Emanuel din Oradea este unul dintre cei care a înțeles importanța misiunii. Vizitînd duminică 22 martie, Biserica Baptistă din Micherechi a împărtășit cu noi cîteva dintre experiențele lui de misionar:

De aproape doi ani sunt misionar în zona Calafatului, în partea de sud a țării, lîngă Dunăre. Lucrez în trei biserici foarte mici, luînd în considerare numărul mare al locuitorilor din cele trei localități, în care misionez. E zonă a țării care din punct de vedere spiritual cere foarte multă muncă dar și o mare credință. Cu greu poți să ajungi la inima oamenilor. Cei mai mulți sunt neîncrezători. Ei n-au încredere unii în ceilalți. Sunt oameni zdrobiți sufletește de tot felul de păcate și pentru a scăpa de probleme plătesc bani grei vrăjitoarelor. Acolo vrăjitoria e la ea acasă. Oamenii nu cred în Dumnezeu și nu îl cunosc. Ei nu știu cine este Cristos. Nu cunosc semnificația bisericii.

Într-o astfel de lume slujesc împreună cu alți frați. În fiecare zi mergem acasă la oameni, batem din poartă în poartă, pentru a le spune de Domnul Isus Cristos care-i iubește. Unii ne primesc, alții ne batjocoresc, dar noi ne continuăm slujirea pentru că știm că Isus Cristos e viu, El a murit și a înviat pentru că ne iubește. Rugați-vă, dragi frați români pentru noi, pentru românii care nu îl cunosc pe Dumnezeu.

Duminică 29 martie, împreună cu un mai vechi prieten al Bisericii Baptiste din Micherechi, pastorul Nicolae Gheorghită, ne-am bucurat de o părtășie deosebită în jurul Cuvîntului lui Dumnezeu. Mesajele dumnealui au fost despre răvna în slujirea pentru Dumnezeu și despre vindecare, în primul rînd spirituală, apoi trupească. Vindecare care stă în dreptul fiecărui om ca o nevoie.

Sîmbătă, 28 aprilie, Radio Vocea Evangheliei a sărbătorit 3 ani de cînd transmite vestea bună a Evangheliei. Programul de sărbătoare desfășurat în clădirea Bisericii Baptiste Emanuel a adus împreună mulți credincioși, din diferite biserici evanghelice, oameni de cultură, profesori, oameni politici, pastori, lucrători din celelalte stații ale R.V.E. Timpul de închinare prin cântare a fost condus de grupul Shalom și diferiți interpreți: Liviu Bocăneală, Elisabeta Ficuț

Întîlnirea corurilor la Chitighaz

Biserica Baptistă din Chitighaz organizează o întîlnire a corurilor bisericești din zona Crișurilor, la data de 9 mai a.c.. Întîlnirea va începe dimineața de la ora 9, în hala de sport a Școlii profesionale agricole.

Adresa întîlnirii corale: Chitighaz, 5741, str. Gyulai (út).

Informații: Biserica Baptistă din Chitighaz, str. Dózsa nr. 52.

Tel.: 06-66/380-361.

Groza, Livia Creț, Florian Pentea și alții.

Sărbătoarea R.V.E. a fost salutată de către oficialitățile locale: Nistor Bădiceanu – senator al P.N.Ț.C.D.; Octavian Bot – deputat al P. L.; Mihai Bar – președintele Consiliului Județean; Ștefan Sereni – vicepreședintele Consiliului Județean. De asemenea cu această ocazie au avut un mesaj și președinții comunităților baptiste și pentecostale, pastorii Cornel Iova și Florian Mudura.

Din Biserica Baptistă din Micherechi au participat mulți tineri, familii tinere, copii și frați mai în vîrstă. Fratele Gheorghe Ruja a prezentat o mărturie emoționantă despre impactul pe care îl au programele R.V.E. în rîndul românilor din Micherechi. Despre această mărturie a românilor din Ungaria au discutat și cîteva dintre publicațiile orădene.

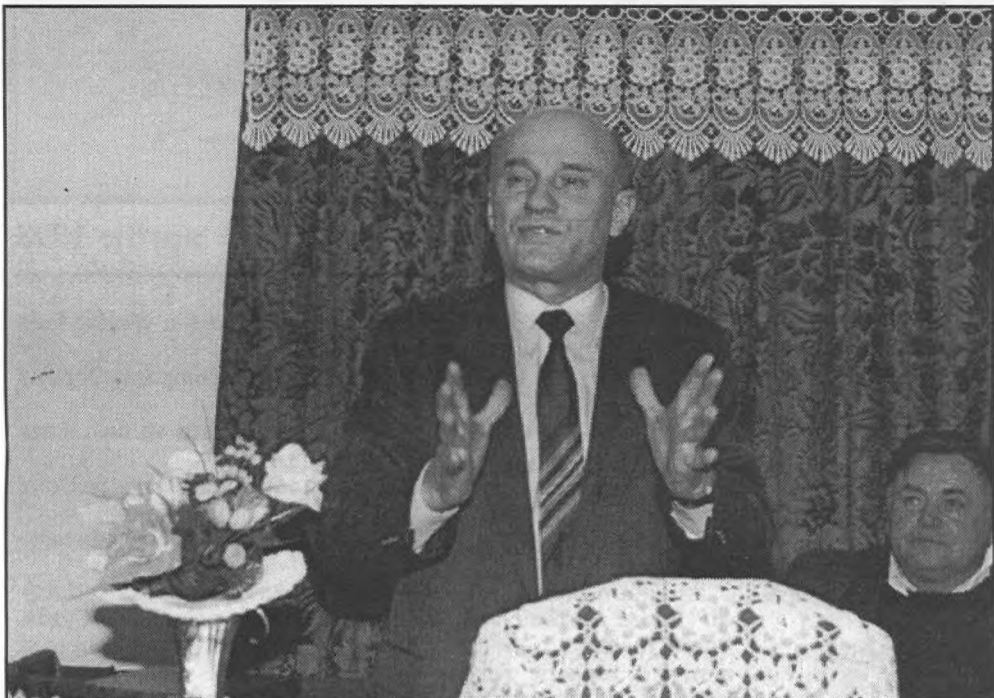
Fiecare dintre cei care au prezentat o mărturie a modului în care viața lor spirituală a fost modelată prin R.V.E., au încheiat spunînd: dacă mîine aș deschide radio-ul și n-aș mai putea asculta caldă voce a Evangheliei, aș rămîne tare îndurerat și foarte sărac.

Duminică, 5 aprilie 1998, după-amiază, Biserica Baptistă din Micherechi a fost vizitată de către primarul orașului Șercad, domnul Tóth Imre. Dumnealui este membru al Bisericii reformate și membru al Partidului Micilor Proprietari din Ungaria. Cu această ocazie a avut un mesaj de încurajare, de provocare pentru fiecare creștin în parte, la a fi un model de moralitate pentru cei din jur.

Tot în această zi a avut loc festivitatea de înmănare a premiilor pentru câștigătorii concursului biblic.

PUTEREA ÎNVIERII

Învierea Domnului Isus are o legătură deosebită cu sărbătoarea israeliților numită PESACH. Sărbătoarea PESACH avea loc primăvara și era legată de momentul istoric al ieșirii poporului Israel din Egipt. (Exod 12).

Sărbătoarea Pesach din Vechiul Testament consta din pregătirea mielului, care era pus deoparte cu câteva zile înainte de junghiere, apoi începea sărbătoarea propriu-zisă care dura 7 zile. Cu sângele mielului erau stropiți stâlpii laterali și pragul de sus al ușii de la intrarea în casă.

Paștele din Vechiul Testament are o semnificație adâncă:

1. Eliberarea.

Așa cum poporul Israel a fost eliberat din robia Egiptului, astăzi cei care cred în jertfa mântuitoare a Domnului Isus pot fi izbăviți din robia Diavolului, începând o nouă viață în Hristos. (2 Cor. 5.17)

2. Mielul Pascal simbol al Mielului Divin.

Isaia cu aproximativ 750 ani înainte, a profețit despre venirea lui Mesia (Isaia 53), care va ridica păcatele lumii. Împlinirea acestor cuvinte în mod special au fost auzite și văzute, când Domnul Isus a fost botezat în apă de Ioan Botezătorul care a zis: *Iată Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii.* (Ioan. 1.29.)

3. Sângele izbăvirii.

Sângele Mielului prefigurează sângele scump al Domnului Isus Hristos care are puterea să curățească păcatele tuturor oamenilor. Rom. 5.9.

Din păcate însă, sunt foarte multe persoane care sărbătoresc Paștele ca o simplă tradiție. Pentru ei totul se rezumă la a avea mâncare mai deosebită cu miel, a vopsi ouă în diferite culori, sau o simplă participare la o slujbă religioasă. Nu spun că acestea sunt rele, dar nu suficiente pentru o astfel de sărbătoare, când cerul și pământul a trăit momente înălțătoare la Nașterea și Învierea Domnului Isus Hristos. Dumnezeu nu este mulțumit ca o dată pe an să ne amintim de jertfa Fiului Său și atunci făcând anumite ceremonii. Evenimentul trebuie trăit zilnic.

Paști și credință creștină.

Mesajul Învierii constituie un motiv de regroupare a credincioșilor, amintindu-ne mereu de cuvintele încurajatoare ale Domnului Isus spuse ucenicilor, care sunt valabile și astăzi pentru fiecare:

1. Nu vă temeți (Matei 28.5:10).

Ucenicii și femeile care vizitase mormântul erau plini de frică, dar Isus a fost acela care i-a mângâiat și încurajat în astfel de situații. De multe ori suntem și noi fricoși. Unii din cauza fricii își pun capăt zilelor, alții nu pot să doarmă noaptea. De ce? Pentru că nu cunosc importanța și valoarea Învierii lui Isus Hristos. El ne spune: *Nu dispera. Nicidecum n-am să te las, cu nici un chip nu te voi părăsi.* (Evrei 13.5)

2. Pace Vouă (Ioan 20:19).

În acele momente inimile ucenicilor erau tulburate, nu știau ce să facă. Tocmai atunci apare Isus spunându-le: Pace vouă! Nimic nu a fost mai de valoare ca aceste cuvinte. Astăzi sunt foarte multe persoane tulburate, neliniștite și motivele sunt nenumărate. Singurul care poate să acorde pace este Isus Hristos. Să ne încredem pe deplin în El.

3. Bucurați-vă (Matei 28).

Bucuria Învierii inundă inimile tuturor credincioșilor. Nu avem motive să fim triști. Hristos a făcut totul pentru noi. Prin El avem asigurată viața veșnică.

Paștele, o sărbătoare a familiei

Sărbătorile religioase înviorează inimile credincioșilor și încununează cu multă bucurie familiile. Una dintre marile sărbători este cea a Paștilor. În V.T. la sărbătoarea Paștelui toți membrii familiei se adunau împreună. Părinții și bunicii povesteau copiilor cum Dumnezeu a scos poporul Israel din robia Egiptului.

Ce frumos este ca toți membrii familiei să fie împreună. Părinții să spună copiilor despre marile binecuvântări ale lui Dumnezeu pe care le-au primit, cum Domnul Isus cel înviat din morți a schimbat atmosfera alterată din casă într-un colț de rai, unde se glorifică Numele lui Dumnezeu.

Cu ocazia Sărbătorilor de Paști doresc din toată inima să transmit tuturor fraților români și întregii comunități românești din Ungaria multă sănătate, multe binecuvântări cerești și pământești. Vă salut cu Evrei 13:20-21.

Pastor FLORIAN MUDURA

Oamenii din Inand – o mărturie a Învierii

Învierea Domnului Isus Cristos este un adevăr fără de care creștinismul ar fi fără de putere. Dacă Cristos nu ar fi înviat, credința s-ar fi prăbușit, toate speranțele credincioșilor ar fi fost nimicite. Cei care și-au pus încrederea în Dumnezeu ar fi fost înșelați.

Însă Cristos a înviat cu adevărat și toți cei care l-au acceptat ca Domn și Mântuitor al vieții lor au fost schimbați într-o făptură nouă. Cristos a înviat și oamenii în schimbul durerii și deznădejdii, poartă în mintea și în inima lor speranță și siguranță. Cristos a înviat și pentru locuitorii satului Inand, o localitate de care unii români din Ungaria sunt legați sufletește, pentru că aici au trăit fie bunicii, unchii, mătușele sau nepoții lor.

Cu ocazia vizitei pe care pastorul Bisericii Baptiste din Micherechi, Daniel Burtic, împreună cu fanfara, au făcut-o la Biserica Baptistă din Inand, am realizat un interviu cu pastorul bisericii din Inand, domnul Liviu Pop, rugându-l să ne prezinte un scurt istoric al acestei localități.

Localitatea Inand, unul din cele opt sate ale comunei Cefa, este situată pe drumul național Oradea – Arad, la 24 km de Oradea. Localitatea a fost atestată documentar în sec XIV, în jurul anului 1325. Satul are astăzi în jur de 900 de locuitori, cei mai mulți fiind agricultori. Populația este relativ îmbătrânită datorită migrației la oraș și generației de mijloc, în anii '60-'70, în căutarea unui loc de muncă în industrie și servicii publice. Politica regimului comunist a acestor ani a fost una de supraderevoltare a industriei în defavoarea celorlalte domenii ale economiei, în special a agriculturii. Așa se face că astăzi populația de la sate este și îmbătrânită și fără dotarea necesară lucrului în agricultură.

Cum s-a înființat Biserica Baptistă în localitatea Inand?

În jurul anului 1910, un oarecare Pop Gheorghe, prin legături comerciale cu credincioșii bapțiști din Salonta, a fost confruntat cu Evanghelia. El s-a pocăit și s-a botezat. Fata acestuia, Catița, s-a căsătorit cu Gorun Gheorghe. Amândoi s-au convertit și pentru mai bine de 30 de ani au fost singurii creștini evanghelici din sat. După moartea unuia dintre soții Gorun, ștabela credinței a fost preluată de o mamă, care împreună cu cei doi copii ai ei l-au mărturisit pe Domnul Isus în apa botezului, la sfârșitul anilor '80.

În iunie 1991 am fost ordonat ca pastor la Biserica Baptistă din Cefa, la 3 km de Inand. În toamna aceluși an, am hotărât împreună cu cei patru credincioși existenți la acea dată în sat, să ne întâlnim săptămânal într-o cameră oferită de o soră al cărui duh îl cercetase Dumnezeu. În primăvara următoare am organizat trei seri de evanghelizare, în căminul cultural al satului, cu cei care l-au primit pe Isus ca Mântuitor al lor. Am făcut un curs de caticeză și în septembrie '92 am oficiat un botez, în cort, cu 11 persoane, 7 fiind din Inand. Ne-am rugat apoi pentru o casă de rugăciune și Dumnezeu ne-a ajutat să o avem. Astfel, începând cu 1995 ne adunăm într-o casă dedicată lui Dumnezeu ca și casă de rugăciune.

Vorbiți-ne vă rugăm despre vizita fraților români din Ungaria la biserica d-voastră.

În vara anului 1996 am cunoscut la Oradea un frate din Biserica Baptistă din Micherechi, care și-a exprimat dorința de a veni la Inand împreună cu fanfara bisericii din care face parte. Nu vedeam realizabil atunci acest lucru, dar i-am spus bisericii și ne-am rugat uneori pentru aceasta. O dată cu alegerea ca pastor al Bisericii din Micherechi a unui frate din România, acest gând începea să prindă contur. Astfel, împreună cu pastorul Daniel Burtic am fixat data de 19 02 1998 pentru o seară specială de evanghelizare. Fanfara din Micherechi a cântat în centrul satului, iar apoi în clădirea bisericii, unde s-a predicat evanghelia de către fratele pastor Daniel. În urma acestui eveniment, câteva persoane și-au exprimat dorința de a-l cunoaște pe Domnul Isus și de a încheia un legământ cu El. Acum oamenii aceștia vin cu noi la întâlnirile pe care le avem săptămânal. Dorim ca în vară să avem un botez, când aceste persoane să depună în mod public mărturia credinței lor.

Care este gândul d-voastră pentru frații noștri români, de dincolo de graniță?

Gândindu-mă la frații mei de neam din Ungaria, aș spune că nimeni nu-i înțelege mai bine pe români, ca românii. Nimeni nu le poate oferi răspuns la problemele vieții mai bine ca frații lor. Problema problemelor românilor din Ungaria nu este faptul că sunt puțini și izolați în Ungaria, ci faptul că sunt străini și izolați de promisiunile lui Dumnezeu, la fel ca românii din România.

Doresc tuturor românilor din Ungaria să-L cunoască pe Dumnezeu; să descopere astfel cât de importanți sunt în ochii lui Dumnezeu și să descopere cât de mulți sunt frații lor. Celor ce au gustat această binecuvântare, le doresc puterea de a-L face cunoscut fraților lor de neam, pe Cel ce ne-a făcut frați în El, adică pe Isus Cristos, Domnul nostru.

PĂGINI CULTURALE

Anul I

Nr. 2

aprilie 1998

„Păstrați cîntecul, dansul, muzica și păstrați amintirea tuturor aceluia, care vi le-au lăsat ca moștenire!”

Jumătate de veac de la înființare...

Ansamblul de dansuri populare din Micherechi în aceste zile sărbătorește 50 de ani de la pornirea activității sale. Domnul Gheorghe Dulău este cel mai bun cunosător al istoriei ansamblului cultural, aceasta se datorează faptului că dînsul a fost timp de mai multe decenii instructorul și conducătorul formației.

– În acest timp cu toții v-ați bucurat de foarte multe succese. Ați putea aminti ziua aceea care v-a adus cele mai multe bucurii?

– Să știți, că în amintirea mea trăiesc viu, chiar și azi, multe zile frumoase, multe evenimente și foarte multe persoane. De exemplu, oricînd și oriunde aud numele muzicanților Sebő Ferenc, Halmos Béla și Sebestyén Márta, a coregrafilor Tímár Sándor, Vásárhelyi László sau a regizorului Székely Orsolya (ca să-i amintesc numai pe cei care trăiesc și azi), imediat sînt cuprins de acele amintiri pe care le-am petrecut împreună. Astăzi, cînd atît organizatorii, cît și primii membri ai ansamblului am atîns deja vîrsta de 60-70 de ani, ne reamintim cu plăcere de acești ani, care au trecut atît de repede. Cred, totuși, că ziua de 8 martie din anul 1948 este cea mai însemnată, căci în această zi a fost prima noastră prezentare pe scenă.

– Ansamblul cultural a fost organizat cu puțin timp înaintea centenarului evenimentelor din '48. Are vreo legătură directă cu centenarul pașoptist?

– Pe atunci, la Micherechi, la joc, la diferite sărbători erau jucate dansurile tradiționale și se cîntau cîntece românești. Această practică s-a păstrat pînă pe la începutul anilor '60. Făceam toate acestea pentru că eram atrași de aceste valori. O făceam mai mult pentru distracția noastră personală. Nu eram conștienți de adevărata valoare a culturii noastre... N-am crezut noi atunci că vom rămîne împreună atîția ani... Am vrut doar să sărbătorim, – așa cum noi știm, prin dans, prin muzică –, centenarul revoluției din 1848-49. Pentru această sărbătoare încă în toamna anului 1947 ne-am adunat. Au fost 4 perechi de dansatori, 40 de membri coriști și o grupă de teatru.

Un început determinant...

– Vă mai aduceți aminte cine au fost membrii fondatori ai echipei de dans?

– Cum să nu... Băieții erau Mihai Nistor (Mihai Chișului), Vasile Ruja (Vasalica Ruji), Vasile Pap (Lica Perî) și Ioan Netea (Nuțu Șutului), iar fetele Rafila Gurzău, Valeria Rocsin, Ana Marc și Ana Trifa. Muzicanții au fost Ioan Covaci (bace Ianc) și Teodor Covaci (Delea). Primul dirijor și instructor al tinerilor a fost învățătorul Marius Turcu, care cu puțin timp înainte a fost însărcinat cu conducerea și organizarea școlii generale românești. Din păcate, el a stat numai foarte puțin în satul nostru, din 1946 pînă în 1953, deoarece a fost transferat la Chitighaz. Însă chiar și într-un timp atît de scurt a depus o muncă însemnată, fiind foarte însuflețit, muncind din toată inima. Cu toate că el a fost rănit în război, pierzîndu-și o mîna, nu l-a împiedicat să ia parte intens în viața tinerilor, dornici de cultură, de păstrarea tradițiilor. Pe vremuri în sat funcționau două partide politice. Fiecare s-a străduit să atragă tinerii în mijlocul lor. Noi, cei

Aceste cuvinte îmi sună și azi în urechi. Ele au fost rostite de către coregraful din Bichișciaba, Born Miklós, cu ocazia unui spectacol organizat în memoria celor doi maeștri, dansatorul Gheorghe Nistor și muzicantul Teodor Covaci, la Micherechi în anul 1988. Cu această ocazie și-au amintit și de cei 40 de ani trecuți de la înființarea primului ansamblu cultural din localitate. Formația aceasta, ce-i drept, nu totdeauna prin muncă ușoară, a depus bazele succesului de mai tîrziu, de care localnicii și azi sînt mîndri.

care am fost membrii Partidului Tărănesc, am dorit să avem și noi un grup de tineri, plini de viață și să sărbătorim în felul nostru acest centenar. Ne-am bucurat foarte mult că părinții și conducătorii satului ne-au dat o mîna de ajutor.

– Atunci cînd se vorbește despre jocul din Micherechi este amintit deseori numele Bujacului.

– Da, aici era casa unde se țineau jocurile de duminică. În casa după Bujac (azi strada Rákóczi) a lui bace Petre a Borodanului (a lui Crișan) era sediul partidului și aici era și locul de întîlnire al membrilor ansamblului.

– Ați amintit că debutul a fost la 8 martie 1948, deci cu o săptămîină înaintea sărbătorii. De ce atunci? Și de ce nu la 15 martie, așa cum ați plănuit?

– Ne-am pregătit pentru această zi însemnată cu un program foarte frumos și bogat, dar din motive politice ne-au dat voie să evoluăm pe scenă numai cu o săptămîină mai devreme. Pe atunci încă nu era cămin cultural, de aceea serbarea s-a ținut în curtea școlii de stat. La program a participat întregul sat, cu mic și mare.

– Vă rog să-mi povestiți, cum s-a desfășurat această zi?

– A fost un program de o zi întregă. Dimineața locuitorii satului au fost treziți cu muzica fanfarei din Șercad. Apoi, în Biserica Ortodoxă din comună, în cadrul unei slujbe religioase a fost sfințit drapelul ansamblului, după care a urmat o defilare pe stradă, de la biserică pînă la școală. Aici a avut loc programul cultural, care a cuprins dansuri populare, muzică corală și recitări. Seara a avut loc un spectacol cu piesa în limba maghiară „Majd helyre hozza a köszörű” (Va aranja tocila), urmată de un bal. Deci, această zi festivă de 8 martie 1948 s-a înregistrat ca fiind începutul oficial al activității Ansamblului Cultural din Micherechi.

– După acest debut, la doar două săptămîni, a avut loc următorul spectacol.

– Da, într-adevăr. Cu ocazia înființării Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, la 21 martie, am fost și noi invitați la Giula, să sărbătorim acest eveniment, unde, putem spune fără a ne mîndri, că am avut un succes deosebit. Este greșită acea afirmație ca această Uniune a sprijinit echipa noastră încă de la începuturi. Acest fapt nu este adevărat, deoarece, precum am văzut, Uniunea s-a format după ce noi deja activam. De multe ori, în legătură cu această problemă,

în glumă, puneam întrebarea: „Ce a fost mai devreme, oul sau găina?”

„Echipa de aur” a culturii micherechene...

– Au urmat apoi turnee, participări la festivaluri în diferite părți ale țării. Anul 1952 a fost o perioadă însemnată în viața echipei.

– În toamna aceluia an, formația s-a reorganizat, și aproape cu 100 de membri am început să prelucrăm unul dintre cele mai frumoase și reprezen-

tative obiceiuri strămoșești, nunta din Micherechi. Cu acest spectacol am obținut cel mai mare succes de pînă atunci. La un festival care a avut loc la Teatrul de Operetă din Budapesta ne-am clasat pe locul 2. Eu și azi cred, că atunci am format „echipa de aur”. După aceste succese numărul membrilor a fost în continuă creștere. Jucăușii dansau din toată inima.

– Ei au fost și cei care au dansat în filmul intitulat „Csempészek” (Contrabandiștii)?

– Da, cîțiva dintre ei... Nu pot să-i enumăr pe toți... Aș aminti doar cîteva nume: Mihai Buta și soția sa, nană Floare au fost oșpătarii în film; printre dansatori s-au aflat Vasile Netea, Gheorghe și Mihai Nistor, Mihai Sava, Teodor Boca, Teodor Netea, Gheorghe Boca și Mihai Patca; iar dansatoarele au fost Maria Nistor, Ana Dulău, Andronica Pap, Ileana Marc, Ana Netea, Ileana Netea, Ana Cora și Ileana Ciotea. Cinci muzicanți au dictat ritmul: Teodor Covaci (Delea), Ioan Covaci (bace Ianc), Rácz Zsigmond (Jiga), Borodán Péter (Petre Borodanului) și Gheorghe Cozma (Păsulaș). Realizarea filmului, care a fost o adaptare a romanului cu același titlu al sciitorului Szabó Pál, a avut loc în anul 1958. Deci, pe atunci, formația noastră avea deja un trecut de 10 ani. Azi, nici nu se poate închipui, cît de important a fost pentru dansatorii și muzicanții noștri această participare în film. Nu trebuie uitat că atunci Micherechiul era încă un sat foarte sărac, oamenii nu prea aveau televizoare, și apariția lor pe ecran a fost o minune.

– Una dintre fostele dansatoare mi-a povestit că ea l-a învățat pe cunoscutul actor Bodrogi Gyula, să danseze „mînițălu”.

– Chiar așa a fost. Eram puternic impresionat de întîlnirea noastră personală cu renumitul actor, cum a fost, de exemplu, Bara Margit sau Agárdi Gábor. La fel de emoționant a fost să-l vezi lucrînd și pe regizorul Máriássy Félix.

– Cred că acest eveniment i-a dat un

impuls ansamblului.

– Turneele și spectacolele au continuat cu o și mai mare intensitate. Am cutreierat toată țara, de la Keszthely prin Nagyálló și pînă la Tata. Anul 1979 nu a fost pentru noi un an prea bun, fiindcă atunci au evoluat pe scenă ultima oară dansatorii adulți din satul nostru. Din acel moment a funcționat apoi doar o echipă a școlarilor. Ei au reprezentat apoi pe scenă cultura micherecheană, și doar o singură pereche de dansatori mai în vîrstă a fost care i-a însoțit la diferite festivaluri și concursuri. Aceștia au fost soții Nistor. Cred că noi toți, oamenii din Micherechi, trebuie să le fim recunoscători acestor oameni. Din păcate, Gheorghe Nistor nu mai este printre noi, dar mulțumită sînguinții lui bace Gyuri și a soției sale, Maria, dansurile din Micherechi astăzi sînt prețuite atît în nordul și sudul Americii, cît și în Japona.

Un viitor cu speranțe sau...

– Acum cîțiva ani, cunoscutul folclorist Alexandru Hoțopan, într-un articol de reamintire, a scris următoarele rînduri: „datorie morală pentru binefăcerea de a ne onora cu satisfacții sufletești și cu valori nemuritoare, »înrădăcinate« în conștiință conștientă”. În perspectiva celor 50 de ani trecuți, care este părerea dvs. despre această datorie morală? Cum vedeți următorii 50 de ani?

– Este foarte interesant și poate ireversibil ceea ce se întîmplă în prezent. Atunci, cînd au sosit în sat la noi primii cercetători maghiari – aceasta a fost pe la începutul anilor '50 – mulți săteni erau de părere că „vîndem” valorile culturii noastre. Însă noi, cîțiva, ne-am bucurat foarte mult că unguții prețuiesc atît de mult folclorul nostru. Oare s-a gîndit cineva că ce ar fi acum la Micherechi? Ar mai dansa cineva la baluri, la nunți, la diferite petreceri românești, dacă atunci coregraful, dansatorii și etnograful maghiari nu ar fi însușit, nu ar fi notat și înregistrat melodiile, cîntecele, dansurile moștenite de la strămoșii noștri? Oare fără contribuția lor, în zilele noastre, ar mai funcționa la noi o echipă de dansuri populare, atît de renumită cum este cea din prezent? Astăzi, tinerii dansatori din Micherechi, pe care, din fericire, îi cunoaște o țară întregă în primul rînd de la concursurile „Ki mit tud?” (Cine ce știe?), au de mulți ani un instructor și coregraf maghiar. Nu cred că asta ar fi o mare problemă. Dar e interesant, că aceea despre care s-a spus acum 40-50 de ani că ne „fură cultura”, sînt acum cei care o readuc în sat la noi. Iar în ceea ce privește următorii 50 de ani, aș dori dacă valorile culturale din Micherechi ar ocupa din nou un loc de frunte în inimile sătenilor, ca dansurile și melodiile noastre, să ne fie măcar atît de dragi ca și străinilor. Trebuie să vă mărturisesc sincer că nu sînt prea optimist. Însă am speranțe... Speranțe în viitor și în tineret.

Cei mai vestiți membri ai ansamblului folcloric din Micherechi, înființat cu 50 de ani în urmă, au devenit Gheorghe Nistor și Teodor Covaci. Cercetătorii de pretutindeni, care au dus vestea în întreaga lume despre arta micherechenilor au ajuns la maeștri artei populare îndrumați de învățătorul Gheorghe Dulău. Eva Iova

Ne amintim...

Ce poți să scrii despre acel om care, în copilărie, a colindat aceleași străzi, s-a ascuns în aceleași cotloane, a luat parte la aceleași sărbători pe care, cu ani în urmă, le-ai cunoscut și tu și care ți-au fost la fel de dragi ca și lui? Fără îndoială, că dragostea față de ce-i frumos, gândirea lucidă, simțul dreptății le-a adus din casa părintească, unde tatăl a fost judecătorul satului, și pentru judecata lui dreaptă a fost stimat de toți consătenii săi. Învățătura „să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși” s-a întipărit în inima lui pe veci, căci luptând pe frontul de bătaie și-a dat seama că războiul n-are nici un sens, că este împotriva oricărui sentiment nobil uman și pentru această convingere, cu riscul de a fi condamnat la moarte, a renunțat la a se supune forțelor și intereselor străine, dezertând din armată.

Ce poți să scrii despre acel om care, flăcău fiind, cu o ținută dreaptă, cu fruntea înaltă, cu privirea ochilor calzi dansa cu măiestrie dansurile moștenite din moși strămoși? Că ar fi fost el, cel mai priceput în această îndelețnicie, nu știm, dar că el a pus cel mai mult suflet, că el s-a dăruit total, că fiecare părticică a corpului său a preluat ritmul și muzica, este cert. Fiecare mișcare venea de undeva din adânc și totuși păreau atât de ușoare, atât de spontane. El însuși a fost dansul întruchipat. Cel ce l-a văzut pe el dansând i se părea că lumea din exterior se dizolvă într-o liniște, într-o bucurie desăvârșită.

Ce poți să scrii despre acel om care în toila muncii, în căldura arzătoare de vară a lăsat totul la o parte, îndreptându-se către acei străini dornici de a-și însuși pașii dansurilor noastre, ca mai apoi să fie prezentați pe scenele din întreaga lume? Și totuși, cel mai mare succes l-a avut el. Dansând la marile festivități din țară, din Europa, a făcut cunoscut numele și valorile culturale ale sătucului Micherechi. Iar nouă ne creștea inima de câte ori îl vedeam dansând sau povestind despre ceea ce iubea el mai mult, cu ocazia marilor festivaluri sau cu ocazia filmărilor la televiziune.

Ce poți să scrii despre acel om căruia dansul popular i-a adus mângâiere, făcându-l să uite de necazurile vieții. L-au făcut să uite că cei ce i-au fost dragi s-au dus pe veci, că bunul Dumnezeu, căruia i se ruga cu atîta evlavie, nu i-a dăruit urmași, să uite tăcerea apăsătoare din casa lui, să uite privirea tristă din ochii soției când el intra în vorbă cu toți copiii care treceau prin fața casei sale.

Ce poți să scrii mai mult decât că l-am iubit? L-am iubit sincer, din inimă, cu toții. Și l-am iubit nu numai pentru firea lui blîndă, pentru înțelepciunea omului în vîrstă ci și pentru faptul că ne-a învățat să apreciem, să respectăm și să îngrijim ceea ce este cu adevărat al nostru și numai al nostru. Ne-a învățat că a fi în posesia unei culturi, a unei limbi, a unor tradiții moștenite e un dar prețios. Toate acestea ne unesc. Cunoașterea lor ne face să simțim că sîntem membri ai acestei comunități, că prin ele sîntem în primul rînd micherecheni și numai apoi cetățeni ai statului, parte din întreaga omenire. Și pentru toate acestea îi mulțumim.

Ana Hoțopan

Veșnicul dansator micherechean

– În memoria lui Gheorghe Nistor –

Adeseori se întîmplă că cei mai apropiați uită de semenii lor.

Avem de a face cu un fenomen firesc, deoarece omul este tentat să se îndrepte spre valorile noi sau mai puțin cunoscute. Drept urmare, ni se pare a fi un lucru de la sine înțeles ca un dansator de valoare, fie el de orice naționalitate, să cunoască „jocurile” românești din Micherechi. Ele constituie un fel de temelie, punct de plecare pentru un tînăr „jucăuș”.

De acest adevăr, recunoscut de toți cei deprinși cu mutațiile ce au avut loc în ultimele decenii în mișcarea dansului popular, ne-am dat seama, printre altele, cînd am avut prilejul să observăm cu cită răbdare și tragere de inimă au stat oamenii din Micherechi la dispoziția coregrafilor sosiți „de la oraș”, care în casele primitoare din acest sătuleț au învățat și au răspîndit apoi în lung și în lat ceea ce pentru un micherechian era foarte natural: cultura de dans a strămoșilor noștri. Din rîndul lor s-au ridicat cîțiva oameni și dansatori deosebiți. Cel mai remarcabil a fost, fără îndoială, Gheorghe Nistor, care întotdeauna avea timp pentru străinii doritori să cunoască comorile locale, fiind extrem de ajutător și însuflețit.

Capriciile vieții fac ca azi consătenii lui să-l pomenească mai rar, decît cei veniți din altă parte. Nu demult s-au comemorat

și la Seghedin 10 ani de la moartea lui bace Gyuri. Dar nu oricum. Cei care au fost prezenți, au putut lua în mînă o carte memorială, care concentrează multe documente atît despre Echipa Folclorică din Micherechi, înființată la sfîrșitul anilor 1940, cît și despre rolul pe care Gheorghe Nistor l-a jucat în propagarea dansului românesc din Micherechi. Ediția este îngriji-

tă de Fundația Ansamblului Folcloric Szeged, în frunte cu coregraful Nagy Albert, care continuă să manifeste o deosebită afecțiune față de bace Gyuri.

Cartea are și o aură sentimentală, pentru că conține scrierile, amintirile aceluia care au avut legături strînse cu Gheorghe Nistor, învățînd mult de la el. Găsim apoi în această carte multe declarații făcute de dansatorul din Micherechi, apărute în presa cotidiană. Valoarea documentară a cărții la care ne referim este subliniată într-un articol și de cercetătorul dr. Felföldi László, director al Institutului de Muzică al Academiei Maghiare de Științe: „Lucrarea evocă o întregă viață. Deocamdată conține documente, care au fost oferite de învățăcei, colegi și consăteni. Acestea sînt completate și cu documente, care sînt păstrate în arhivele Muzeului Etnografic și ale Institutului de Muzică. Iar pentru a ne descurca în acel material, care a rămas în urma lui Gheorghe Nistor, cartea conține și o bibliografie a materialului filmat, fotografiat, culegeri de texte și interviuri despre viața lui și a soției sale.

Materialul nu este încă întreg. Cei care sînt preocupați de acest volum, mai planifică o reeditare, care ar conține și alte documente despre dansatorul Gheorghe Nistor și despre comoara de dansuri din Micherechi.”

Tiberiu Boca

Răsfoind cartea semnată de Maria Berényi cu titlul: **Românii din Ungaria de azi în presa română din Transilvania și Ungaria secolului al XIX-lea (1821-1918)**, am dat de următoarele versuri:

„La Cenad, Nădlac, Șeitin,
Nu e vai și nu e chin,
Ci-i vieță boierească,
Și ce-i mai mult: românească.”

Poezioara a apărut tocmai cu 100 de ani în urmă, în 1898, în revista de umor și satiră „Vulturul”, publicație editată la Oradea la sfîrșitul secolului trecut și începutul secolului nostru.

Dar oare mai putem vorbi și în zilele noastre despre „vieță românească” la Cenadul Unguresc? Cele moștenite din bătrîni, obiceiurile și datinile, cîntecele și dansurile pînă cînd vor mai constitui elementele culturii cenădene?

În mica localitate, situată pe malul drept al Mureșului, de zeci de ani trăiesc împreună români, sîrbi, maghiari și țigani. Poate părea interesant că țiganii din Cenad aproape toți vorbesc limba română, ba mai mult, au preluat și religia ortodoxă română. Odată cu limba și religia, ei sînt și păstrători ai tradițiilor românești, fiindcă din rîndul lor au crescut cei mai cunoscuți muzicanți, cum este și „highidușul”, muzicanțul Ioan Stanci, care s-a născut la Cenadul din Ungaria în 1929.

– Țiganilor le place foarte mult muzica. – cu această constatare simplă a vrut să mă convingă muzicantul cenădean cît de naturală este pentru el dragostea față de muzică, și în special, față de vioară. – Am avut cam 12 ani cînd am început să cînt la vioară. Luam parte și eu la jocurile românești, și aici, pîndind cu urechea, am învățat meseria de la muzicanții cei bătrîni.

– Au fost mai mulți muzicanți pe acele vremuri la Cenad?

– D'apoi cum să nu... A fost taraful despre care am amintit și care a cîntat și la jocul românesc. Acesta a avut 5 membri. Eu am fost cel mai tînăr din orchestră.

Muzicanții din taraf au fost unchiul mei, Șteva și Ioan Stanci. „Bonchașul”, contrabasistul a fost Koszta György. Ei, împreună cu un alt muzicant, care a cîntat la violă, vioară, și cu mine am alcătuit taraful.

Așa treabă este asta

Foto: Eva Ruzsa Bányai (anul 1989, Cenad)

– În familia dvs. a mai știut cineva să cînte la vioară?

– Da, și tata a cîntat la vioară, însă nu muzică românească, și trebuie să mărturisesc că nu a fost un mare muzicant.

– Vă mai amintiți cum a fost cînd ați luat prima dată vioară în mînă?

– Cum să nu... Așa s-a întîmplat că eu, încă de mic copil am dorit foarte mult să știu să cînt la vioară, și atît am tot rugat-o pe maica, că odată s-a dus să-mi cumpere o vioară, o „hid'ed'e dă tri fărta”. A fost o vioară foarte bună...

– În cît timp ați învățat să cîntați la ea?

– După ce am primit vioara de la maica, au trecut cam doi ani pînă ce am putut umbla cu taraful la jocuri românești și la jocuri sîrbești. Am interpretat muzică românească și sîrbească, firește, originară din Cenad. Interpretarea muzicii sîrbești întotdeauna mi s-a părut mai grea. Fiind eu român, poate muzica românească a stat mai aproape de sufletul meu...

– Cîte viori ați avut în viață?

– Numai două am avut. Una „dă tri fărta”, cumpărată de maica, și una cumpărată mai tîrziu de mine.

– Cît a costat vioara cumpărată de maica dvs.?

– Nu știu exact, dar cred că nu a fost scumpă. Pe acele vremuri au fost încă penghei, și a costat cam 5-6 penghei. Însă știu că a fost – și este și acum – o vioară foarte bună de care nu m-aș despărți niciodată. De altfel este o vioară veche, are peste 200 de ani. La mine-i cam de 50 de ani.

– Cîntați și acum în fiecare zi?

– Am o fată adoptivă pe care o învăț să cînte la orgă. Deseori cîntăm și împreună...

– E dificil să înveți să cînti la vioară?

– Cum să nu... Trebuie multă stăruință și răbdare. Atît din partea celui care învață, cît și din partea instructorului.

– Un om fără talent muzical poate să însușească cîntatul la vioară?

– Nu! Dacă cineva nu are talent, nu va fi niciodată muzicant bun. Este important să aibă omul și ureche, fiindcă dacă cineva nu aude ce face, nu o să devină muzicant, practic nu o să învețe niciodată să cînte la vioară.

– Știți să cîntați și la alt instrument decît la vioară?

– Da, cînt la orgă, la acordeon și la chitară. Cînt destul de bine și contrabasul.

– Cîntatul la vioară se poate uita, să zicem, dacă nu ați cînta mai multă vreme?

– Dacă nu cîntă omul în fiecare zi, nu e bine. Uită repede ceea ce a învățat și a știut. Dacă nu am cîntat două zile, în a treia zi mi-am dat seama că nici nu merge așa cum ar trebui, imediat am observat că ceva nu e în regulă. Dacă nu am cîntat timp de o săptămînă sau chiar mai multă vreme, atunci au remarcat și cei care mă ascultau. Așa treabă este asta...

Adam Bauer

Monitorul

flux

Informații culturale românești pe Internet
PUTEREA INFORMAȚIILOR

M

Privirea

Fiecare epocă din istoria omenirii a avut propriile sale mistere și obsesii. Fiecare perioadă a avut câte un domeniu de care omul s-a temut, pentru că nu l-a înțeles în totalitate, dar de care s-a apropiat fascinat și pe care l-a acceptat ca pe tentația fructului oprit.

După epoca radioului din anii '30 și după televizionismul anilor '70, în ultimii ani ai epocii moderne s-a dovedit, din ce în ce mai clar, că nu banii sînt adevărata putere, ci informația. Cu dezvoltarea rapidă numai atunci putem ține pasul dacă sîntem la curent cu cele mai noi informații. La aceste informații putem avea acces foarte simplu, și anume cu un singur computer.

Se estimează că în anii viitori computerele vor invada aproape fiecare casă, oferind posibilitățile extraordinare de legătură din marile rețele. Computerul, și cu ajutorul acestuia, conectarea la superstrada electronică, care în toate limbile este numită **Internet**, ne poate asigura posibilități nemărginite în obținerea informațiilor despre tot ceea ce ne preocupă.

Este foarte important să fii la curent cu cele mai noi evenimente sau știri din lume, dar e tot atât de necesar – mai ales acum, la sfîrșitul secolului 20 – ca și alții să știe despre tine. Despre românii din Ungaria încă nu multe știe lumea.

* * *

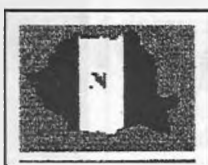
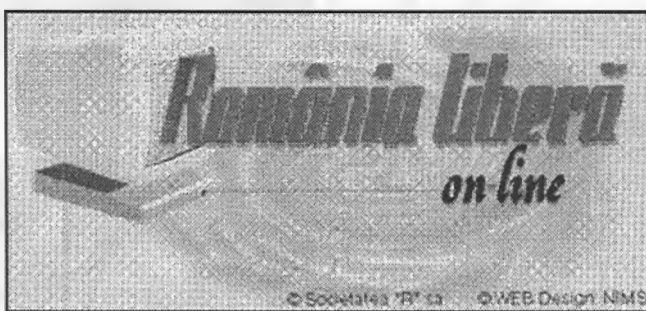
Un tînar român din Giula, **Ioan Ruzsa**, de mai mulți ani plănuește să recupereze această lipsă. Cu scurt timp în urmă, a obținut o sumă însemnată de la Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice”. Acești bani îl poate ajuta (și ne poate ajuta pe noi toți) ca și lumea să știe despre noi, românii din Ungaria. Ioan Ruzsa a primit un sprijin de 600 de mii de forinți pentru realizarea planului pe care el îl descrie în felul următor:

Profesia mea este informatica, astfel tot mai mult mă preocupă Internetul. Făcînd cunoștință cu posibilitățile oferite de Internet, după un timp, am simțit o lipsă: oare despre noi, românii din Ungaria, de ce nu sînt informații pe această rețea mondială? De exemplu, românii din Australia sau cei din America cum ar putea afla că și comunitatea noastră are valori indiscutabile? După ce am discutat cu cîțiva colegi, în trecutul nu prea îndepărtat am concurat la Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice” din Ungaria. Această Fundație mi-a și sprijinit ideile.

Planul meu este realizarea unui magazin electronic, sau cum limbajul profesional definește, o pagină web sau homepage, despre românii din Ungaria. Acest magazin ar cuprinde date despre istoria noastră, cele mai importante și caracteristice valori culturale, respectiv informații despre viața religioasă și activitatea publică a minorității românești din Ungaria.

Internetul, pe lângă multe alte avantaje, oferă posibilități oamenilor din lume să se apropie unul de altul în idei, necunoscînd greutăți geografice. Unul dintre scopurile mele este ca românii din țară, care trăiesc împrăștiți în diferite regiuni, să aibă un punct de întîlnire. În paginile acestui magazin și-ar putea spune părerea oricine, sau ar putea publica informații despre comunitatea sa. Homepage-ul ar fi un punct fix, care oricînd și de oriunde ar putea fi accesibil și urmărit de oricine cînd acesta, aflîndu-se în oricare parte a lumii, ar avea dor de comunitatea sau limba sa maternă.

Magazinul ar însemna un repertoriu care ar fi dezvoltat și reînnoit în continuu, și ar cuprinde toate informațiile despre minoritatea noastră. În acest spirit, el ar fi independent de politică și partide. Acest gînd m-a influențat atunci

cînd m-am angajat la realizarea acestui scop. Bineînțeles, această muncă ar necesita colaborarea a mai multor membri ai comunității. Trebuie angajat acel om de specialitate (webmaster), care va construi baza acestei pagini web. El va coordona munca oamenilor de știință, istorici, cercetători, lingviști, muzeologi, etnografi și ziariști, de la care în viitor se așteaptă ajutor în formă de documente, scrieri, articole și informații.

După planurile mele, în luna mai 1998 s-ar întruni o echipă de 10-15 membri, care ar decide despre cele mai importante informații care ar intra pe Internet în prima rundă. Magazinul, la început, ar apărea în limbile română și maghiară. Se plănuește că, la anul, se va dezvolta și cu limba engleză.

Debutul magazinului electronic al românilor din Ungaria ar fi la sfîrșitul acestui an. Din păcate, el încă nu are titlu, dar – folosindu-mă de ocazie – aș cere pe toți cei interesați să mă ajute cu vreo idee pentru acest titlu, dar mai ales pentru conținutul și forma magazinului pe Internet, să mă informeze la numărul de telefon: 66/461-243, sau să îmi trimită propunerea pe adresa Giula, 5700, str. Sittye nr. 30/A.

* * *

Neapărat trebuie să ne ocupăm de pe acum și cu viitorul acestui magazin electronic. Dacă se va realiza, el va însemna pentru comunitatea noastră o nouă responsabilitate, fiindcă lunar sau cel puțin din două în două luni el va trebui improspătat, actualizat și dezvoltat. Nu trebuie uitat, că acest magazin va fi o oglindă despre românii din Ungaria.

Credem că cel mai potrivit ar fi dacă o mică echipă, compusă din 3-4 membri, s-ar angaja la dezvoltarea lunară a magazinului cu noi informații. Poate cei mai competenți ar fi ziariștii, fiindcă ei se ocupă zilnic cu evenimentele, noutățile din localitățile noastre populate și de români. Această echipă ar fi bine dacă ar sta dintr-un ziarist de la săptămînalul românesc, unul de la televiziune și unul de radio, și eventual, un om de specialitate în cultura românească. Această muncă ar fi în întregime caritativă, deci fără plată.

* * *

Am aules mai jos cîteva dintre cele mai importante adrese Internet privitoare la cultura românească:

În următoarea pagină web (homepage) se pot găsi numeroase informații despre arta românească contemporană, despre viața și activitatea celor mai vestiți pictori și sculptori români (de ex. Constantin Brăncuși sau Teodor Aman). Literatura românească este reprezentată de

circa 35-40 de autori, printre care se află Mihai Eminescu, Nicolae Labiș, George Coșbuc, Octavian Goga, Marin Sorescu, ș.a.m.d. Pe lângă citirea celor mai frumoase poezii ale literaturii române putem răsfoi cel mai nou număr al revistei „România Literară”, dar se poate face o vizită „virtuală” la Muzeul Național de Artă din București sau, ca să venim mai aproape, la Muzeul Bruckenthal din Sibiu.

<http://arts.romania.org>

Următoarea adresă este o pagină cu diverse informații despre România:

www.romania.org

Cele mai citite reviste și cotidiene românești se găsesc aici:

www.romanalibera.com (România Liberă)
www.ziua.ro (Ziua)
www.expres.ro (Evenimentul Zilei)
www.privirea.ro (Privirea)

Dacă vreți să știți mai mult despre postul de televiziune ProTv sau cel de radio ProFm, posturi care sînt foarte populare în România, o puteți face pe adresa:

www.protv.ro
www.profm.ro

În pagina intitulată „Mass-media românească pe Internet” pot fi răsfoite nu numai ziare și reviste din România, ci și publicații ale altor comunități românești de pe glob, de exemplu revista românilor din Canada, sau a românilor din Elveția:

www.scribens.polymtl.ca/~ureche/ziare/

În pagina „Întîiului Centru Cultural Virtual Românesc” se găsesc Librăria Românească Virtuală, bancuri în românește, o colecție de poezii pentru copii și alte publicații românești pe web.

www.info.polymtl.ca/zuse/tavi/www/Romania.html

În caz că vă atrage folclorul, dansul și muzica populară din România și din Ungaria, vizionați paginile următoare:

www.troutdream.com/balkanarama/romania.htm
www.troutdream.com/balkanarama/hungary.htm

Cele mai multe informații despre minoritățile naționale și etnice din Ungaria, precum și cele mai noi concursuri le găsiți pe adresa Oficiului pentru Minoritățile Naționale și Etnice.

www.meh.hu/nekh

Această pagină web conține și acum un document despre comunitatea noastră, și anume un studiu despre viața bisericească a românilor din Ungaria. În pagina Oficiului pentru Minorități pot fi citite numeroase documente internaționale referitoare la minoritățile din Europa.

Eva Iova

Convițuirea – Együttélés

În zilele acestea a apărut ultimul număr din anul trecut și primul număr din acest an al revistei comunității românilor din Seghedin. Cei care vor răsfoi recentul număr (dublu), își vor da seama că echipa redacțională, conform promisiunilor anterioare, s-a străduit să ofere cititorilor tot mai numeroși și de această dată nu numai lecturi cu un subiect variat (politică, evenimente „de-ale noastre”, școală, biserică, limbă și literatură, aniversări, etc.) și o ținută ideatică și lingvistică exigentă, ci și scrieri care se caracterizează printr-o tot mai evidentă armonie calitativă.

Numărul în discuție este inaugurat de interviul cu Petru Cordoș, noul ambasador al României la Budapesta, realizat de Petru Cîmpian, urmat de articolul lui Andrei Oancea, consul general, despre Consulatul General al României din Seghedin. Este prezentat apoi curriculum vitae al lui Andrei Pleșu, cu prilejul denuierii cunoscutului cărturar în funcția de ministru al

afacerilor externe al României. Redactorii au reluat firul disputei începute în numărul anterior pe tema problemelor legate de situația minorităților naționale din Ungaria, întrebînd cîteva personalități mai cunoscute ale românilor (Gheorghe Gros, Gheorghe Rujă), slovacilor și sîrbilor despre felul cum apreciază *Darea de seamă* a Guvernului Ungariei, dată publicității în anul trecut. Tot la acest capitol este publicat un articol despre anomaliiile cu care se confruntă mass-media minorităților, și despre simbolurile naționale. Un articol mai amplu trece în revistă minoritățile naționale și etnice din Seghedin.

Cu prilejul împlinirii a 300 de ani de la trecerea la catolicism a unei părți a românității ardelenene, cercetătoarea Maria Berényi consacră un studiu acestui eveniment, evocînd efectele sale în viața națională și culturală a românilor din Transilvania.

Interesantă și bogată în semnificații este scrierea *Mitologie vedică și folclor românesc*, semnată de profesoara

Mihaela Bucin, precum și *Legendele mănăstirilor românești* de Iulia Cobzaru, interviul realizat de Eva Iova cu țambalagiul Balogh Kálmán, *Amintirile adolescenței* de Lucia Borza, *Familia Forman din Aletea* de Adam Bauer, *Cum a învățat Juhász Imre românește?* de Ana Hoțopan. După revista cărții urmează un studiu mai amplu al istoricului Eugen Glück despre istoria presei românești din Budapesta. Rubrica literară se deschide cu poeziile lui George Irimiaș, urmate de două recenzii, una este consacrată poeziei Mariei Berényi (Cornel Munteanu), alta poeziei Luciei Borza (Elena Munteanu). În sfîrșit, demn de relevat este și studiul profesorului Cornel Munteanu despre o parte mai puțin cunoscută a operei primului mare scriitor transilvănean – memorialistica lui Ioan Slavici. Numărul se încheie cu cîteva lecturi de suflet.

- r -

Săptămîna Culturii Române Budapesta – București 2000

Mulți ani au trebuit să treacă pînă cînd în Capitala Ungariei s-a organizat Săptămîna Culturii Române. Niciodată mai devreme n-au putut fi văzute la Budapesta atîtea spectacole, n-au avut loc atîtea evenimente culturale românești, nici unde în Ungaria nu s-au prezentat în fața publicului atîția formații artistice, n-au fost prezenți atîtea artiști români, cîți s-au aflat aici în săptămîna dintre 27 martie și 4 aprilie 1998. Spectatorului dornic să afle despre cultura românească contemporană i s-a oferit șansa de a-și crea o imagine cuprinzătoare despre tot de se consideră la ora actuală în România valoare spirituală. Cei care au întocmit oferta săptămîinii trebuia să cunoască foarte bine ce este actualmente reprezentativ pentru cultura românească, și totodată trebuia să știe ce va reprezenta, ce va transmite cel mai autentic pentru publicul maghiar mesajul spiritualității românești. Aruncînd o privire asupra repertoriului programului, ne-am putut da seama că conducătorii Centrului Cultural al României la Budapesta, respectiv al Centrului Cultural al Ungariei la București posedă aceste cunoștințe și experiențe. Directorul adjunct al instituției din urmă, vechea noastră cunoștință Tiberiu Herdean, fostul președinte al Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria era și el în fruntea celor care și-au spus cuvîntul în timpul alegerii programului cu care România s-a prezentat în Ungaria.

Unul dintre spectacolele de mare însemnătate a fost concertul *Filarmonicii de stat George Enescu*, dirijor Cristian Mandeal. Repertoriul a cuprins Rapsodia I de Enescu, Concertul nr. 2 de Bartók, precum și suitea II din opera Romeo și Giulieta de Prokofiev. Revelația spectacolului de muzică era violonista Filarmonicii bucureștene, Silvia Marcovici, interpretatoarea concertului lui Bartók. Rapsodia I de Enescu a putut fi auzită și la Opera din Budapesta. Aici a evoluat *Teatrul de balet din Constanța*. *Corul madrigal din București* s-a străduit să ofere nu numai lucrări corale bizantine, dar și creații de Kodály. Tot în domeniul muzicii, ceva aparte, dar foarte interesant a fost concertul formației etno-alternative *Grodec*

un loc cum că, ungerii au o cinematografie bună, iar românii au un teatru deosebit. Fie-i permis semnatarului acestor rînduri să rămînă ferm convins, că performanța artistică a actorilor de teatru din România – este greu de egalat de alții. Iar în cadrul săptămîinii culturale au fost rulate și producțiile actuale ale filmului românesc. Pelicula lui Lucian Pintilie „De ce bat clopotele, Mitică?” este o creație de înaltă valoare artistică.

Spectacolele săptămîinii culturale au trecut, dar mai este deschisă marea expoziție de artă plastică românească la Múcsarnok din piața Hősök din Budapesta.

Pentru diferite evenimente ale săptămîinii au fost redactate felurite și deosebit de frumoase pliante, afișe. Cheltuielile spectacolelor erau finanțate de cele două ministere de cultură. E foarte bine. Mai puțin ne mulțumește, ca organizatorii de la teatre n-au mai depus nici un efort pentru publicitatea evenimentelor culturale de la ei. Astfel s-a putut întîmpla ca spectacolul de la Academia de muzică sau cel de la Vigadó să se desfășoare în fața unui public chiar foarte mic, jenant pentru performanța artiștilor români. Majoritatea dintre cei care s-au interesat pentru cultura românească au fost maghiarii, care – bănuim – s-au stabilit nu prea demult la Budapesta, dar care cunosc și, astfel, apreciază cultura românească. Presa maghiară nu s-a înghesuit la spectacole, nu s-a scris nici o notă serioasă sau critică de artă despre evenimentele zilelor culturale.

Cu români originari din Ungaria m-am întîlnit la doar cîteva dintre spectacolele săptămîinii. Pentru vizionarea spectacolului teatrului lui Liviu Ciulei, Societatea culturală a românilor din Budapesta a organizat un program în comun pentru membrii săi. Știu, că un grup de români din Seghedin a făcut degeaba drumul de noapte pînă la Budapesta, deoarece ușile de la spectacolul „Decameron” s-a închis în fața lor, atîția au fost curioși pentru teatrul românesc. Poate fotografiile de la expoziția „Bucureștiul de altă dată” l-a făcut pe *Petru Popuța* să-și planifice un drum să vadă Bucureștiul de azi. Vrea să plece cu avio-

O voce americană din Moldova de Nord

Anca Parghel s-a născut cu mai bine de patru decenii în urmă, la Cîmpulung Moldovenesc. Rodnica ei activitate este marcată de 10 CD-uri, 2 LP-uri și trei casete editate în Germania, Austria și, bineînțeles, și în țara natală. Este căsătorită, mamă a doi băieți, Ciprian (19 ani) și Tudor (15 ani), ambii atrași de muzică. În prezent, Anca Parghel este profesoară de jazz-vocal la Conservatorul de Muzică din Bruxelles. Aproape că nu există țară din Europa, unde să nu fi susținut concerte. A cîntat alături de cei mai însemnați interpreți ai jazzului din România, cît și din întreaga lume. Publicul, chiar dacă o cunoaște recent, o admiră pentru originalul său mod de interpretare, care nu imită, ci aduce în fiecare piesă ceva nou, ce provine din personalitatea, din sufletul Ancăi Parghel. Ea nu cîntă în exclusivitate jazzul clasic. La concertul din Budapesta a uimit spectatorii și cu o prelucrare Beatles, dar același succes l-au avut și melodiile populare însuflite prin vocea interpretei și a pianului. În prefața discului „Midnight Prayer” (Rugăciune de miez-noapte), Florian Lungu scrie: „Pentru Anca Parghel jazzul nu înseamnă o preocupare personală, egoistă ci un ritual al bucuriei...”

După concertul artistei române din capitala Ungariei cu nerăbdare am așteptat să aflăm cît mai multe detalii despre viața, activitatea și filozofia Ancăi Parghel.

– Dvs. sînteți originară din Bucovina (Cîmpulung Moldovenesc), o zonă în care predomină muzica populară. Totuși, ce v-a atras la acest gen de muzică?

– Muzica care m-a atras la început a fost muzica populară din Bucovina. E o muzică cu adevărat curată, mai ales în zona în care m-am născut eu. În copilărie cîntam muzică populară, doar mai tîrziu am început să cînt muzică clasică. În anii de liceu am descoperit o parte a maeștrilor sunetului, iar la Conservator am studiat muzica clasică și jazzul. Cred că jazzul a apărut în viața mea, pentru că trebuia să apară. Am întîlnit un muzician talentat cu care am colaborat. Trebuie să întîlnești un om care te influențează. Pentru mine, acest om a fost Ion Baciu jr., care la vîrsta de 17-18 ani cînta asemenea marilor pianiști americani. În prezent este la Conservatorul din Stockholm, fidel urmaș al genului. Acest om mi-a ieșit în cale, cînd aveam 18 ani. A fost un moment decisiv. Am început să cînt, pentru că simțeam muzica aceasta. Nu știam ce este, n-am studiat-o la școală, dar o simțeam. Așa am ajuns peste ani, de la muzica din Bucovina să fac jazz și să mă întorc iar la muzica din Bucovina, s-o

privesc cu alți ochi. Este imposibil să nu cînt muzică populară, pentru că nu cred că există multă lume care ar putea s-o cînte cum o fac eu. Mi-e foarte dragă.

– Folclorul este interpretat de dvs. într-un mod curios și original.

– N-aș putea să ascult o piesă de instrumentiști, de folcloriști și s-o cînt cum o cîntă ei. Dacă ascult ceva nou – indiferent dacă este folclor, clasic sau jazz – se întîmplă în creierul meu o minune. Nu vreau s-o cînt chiar la fel. Pot s-o cînt identic, dar nu mă lasă inima. M-aș plictisi s-o cînt chiar așa. Atunci eu intervin prin cunoștințele acumulate, prin experiența mea de concert și cu „feeling”-ul de moment, și iese cu totul altceva. Aceasta nu este muzică populară, nu este jazz. Cineva mi-a spus – foarte frumos – că în unele piese îi aduc aminte de Enescu. Este cel mai frumos compliment pe care l-am primit. Enescu s-a născut tot în Moldova de Nord și a ascultat muzică populară. Acolo a început să cînte muzică lăutărească. La ce sublimare a ajuns, să compună sonatele pentru vioară și pian în stil românesc? Unde s-a dus cu folclorul? Ce s-a întîmplat în creierul lui? Nu pot să știu. Aceasta a fost cea mai frumoasă transpunere a folclorului românesc în muzică cultă. Dacă încerc pe undeva acest lucru, nu-l fac pentru că îl forțez. A venit ușor, datorită faptului că am cîntat Enescu și am cîntat mult, multă muzică clasică. S-a întîmplat să se lipească de mine și să se întrepeze într-un nou corp. De aceea este ciudat ce cînt. Nu cînt nici ca un clasician, nici ca un folclorist.

– Ca să cîntați folclor cu ajutorul unui singur pian și cu vocea, după mine este o încercare periculoasă.

– Este periculos, dacă măsura talentului tău este mică și dacă ești mai puțin inteligent. Atunci interpretarea ta nu reușește să amestece lucrurile și să ofere ceva de calitate. Substanțele rămîn neamestecate. Deci de pînă de trupul, de creierul în care intră această muzică. Trebuie să fii cult, să iei substanța și s-o purifici, s-o cizelezi. Un bijutier cît lucrează la o bijuterie? Ce finețe este acolo? Ca să te apuci de folclor, să ai curajul acesta trebuie să știi foarte multă muzică. Este prea frumos, prea puternic și prea pur ca să-ți bagi nasul, să zici: Eu mă pricep la asta. Cine se apucă de așa ceva riscă.

– Cum vi s-a părut publicul budapestan?

– Dacă e bun ce îi oferi, nu te mai lasă să pleci. Depinde de tine. Publicul este cum îl faci tu. Te ascultă cu mare atenție, dar nu se lasă ușor la mîna ta. Dacă te simt că ești adevărat, vin cu tot în întîmpinare. Nu este un public ușor, pentru că nu se lasă să-l păcălești.

Ștefan Crăsta

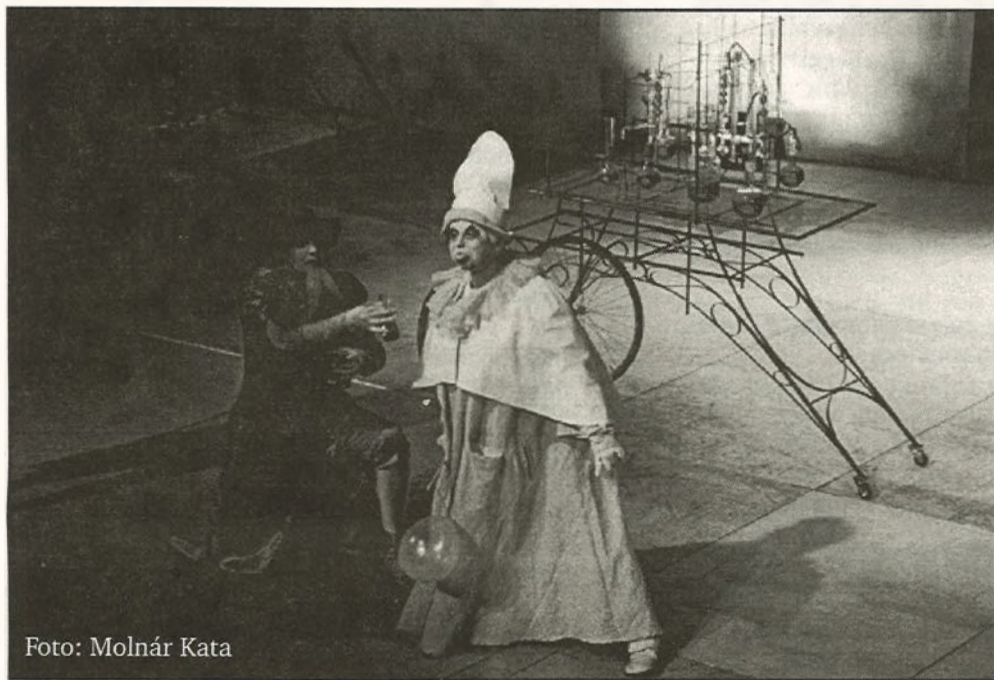

Foto: Molnár Kata

Spectacolul Teatrului Bulandra din București

– Domnișoara Pogany, urmat de concertul cîntăreței de jazz, Anca Parghel.

La Budapesta a putu fi văzută o trupă pe la *Teatrul Național din București*, cu spectacolul de pantomimă, *Teatrul Anton Pann din Rîmnicu Vilcea* cu o piesă de Bocaccio, regia Silviu Purcărete. A oferit momente de neuitat și *Teatrul de păpuși și marionete Țandărică*. Iar trupa *Teatrului Bulandra din București* a sedus publicul din sala arhiplină a *Teatrului Național din Budapesta*.

Ion Caramitru, cunoscutul actor, ministrul culturii al României, prezent și el la mai multe dintre evenimentele culturale românești de la Budapesta a declarat într-

nul. Zborul îi este aproape pe gratis. La Centrul Cultural al României la Budapesta, instituția din strada Izsó, în timpul deschiderii oficiale a săptămîinii artei românești, profesorul român în pensie, originar din Aletea căuta legături pentru a sta 3-4 zile la București. Sper să-i vină cineva în ajutor și în liniștea de după evenimentele săptămîinii culturale Budapesta-București 2000.

Ștefan Frățean